

Az erdőszerető Isten

Bőrünkön tapasztaljuk a drasztikus klíma-változást, szinte ég a földgömb, vagy lassan olyan, mint egy tűzgolyó, ilyenkor jólesik erdőfürdőt venni a fák árnyékában.

4-5. oldal

Élettárs vagy házastárs?

Mi az, ami igazán hiteles lehet egy férfi és egy nő együttélése szempontjából? Isten kijelentése világos ezzel kapcsolatban, mégis egyre kevesebb a házasság.

9. oldal

Megálló vagy végállomás?

Az ismeretüket, hitüket megerősítő fiatalok számára a konfirmáció gyakran a folyamat végét jelenti, így sokan elhagyják gyülekezetüket. Hogyan lehetne ez másként?

15. oldal

HARANGSZÓ

A KIRÁLYHÁGÓMELLÉKI REFORMÁTUS EGYHÁZKERÜLET GYÜLEKEZETI LAPJA • 2019. AUGUSZTUS • 30. évf. 15-16. szám • Ára 3 lej

Több időt a maradandóra

Amikor, mondjuk, földönkívüliekről halunk valamit, annyira kíváncsiak leszünk: vajon tényleg léteznek, vagy csak kitaláció az egész? De milyen hatással van ránk az Istenről, a Mennyországról, a földi életben elkezdődő boldogságról szóló hír? Sok energiát fektetünk mulandó dolgokba, de figyelünk-e az örökké tartóra? Az utolsó pillanatban és az után nem számít az autóm, a karrierem, az álomnyaralásom, a virtuális világbeli profilom... csak az számít, hogy mennyit éltem igazán. És az Életet, itt, életkortól függetlenül, még nem késő elkezdeni. Egy nem olyan régen történt terrortámadással kapcsolatban hallottam, hogy volt a merénylet túlélői között egy házaspár, akik a

helyszínen voltak, de sérülés nélkül megszűnt az egész tragédiát. Ám a támadás után egy héttel mindketten meghaltak az otthonuktól nem messze egy autóbalesetben. A lányuk mesélte, hogy a szülei a támadás óta sokat változtattak az életükön, és az utolsó egy hétben úgy szerették egymást, mint még soha azelőtt, pedig előzőleg is nagyon boldogok voltak együtt. Több időt szenteltek barátaiknak és szeretteiknek...

Ennyi az igazán fontos: több időt szentelni Istennek, szeretteinknek, barátainknak és ellenségeinknek. Több időt szentelni a békére és annak munkálására. Több időt szentelni az életre az Élet érdekében, nehogy váratlanul mindkettőt elveszítsük.

Kezdjünk végre élni!

„Az a hivatásod, hogy a világban legyél anélkül, hogy a világból lennél.”

Nagy kérdés – azt hiszem, nem csak számomra –, hogy milyen módon lehetne elérni azt, hogy a gyülekezeti tagok lelkesebben vegyenek részt a közösségi életben. Mi lehetne az az indíttatás, amely által minden gyülekezeti tag, vagy ha nem is mind, de a nagy többség úgy érezné, hogy a keresztyénséget, hitének mindennapi megélését. Hogyan lehetne kiszabadulni a tradícióhajhász vagy éppenséggel a megszervezett egyházi programok terhelő köréből? És hogyan lehetne félretenni a tiszta üzenet rovására menő, erőltetett és gyanús csöpögős szövegeket?

Keresztyén és református emberként küldetésünk, hogy hitelesen közöljük Isten üzenetét. A hitelességhez hozzátartozik, hogy megvalljuk hiányosságainkat is. Hogy kilépünk a kényelmes vallásosság templomából és ki merjük mondani magunknak és az Isten után érdeklődőnek: van olyan, hogy nekem is nagyon nehéz hinned.

Előfordul velem is, hogy – mint Péter a háborgó tenger hajjain sétálva – a körülményeket észlelve elfog a hátborzongató rettegés. Az én lelkekre is rátelepszik a mindent sötétben látó aggodalom, és a kétségbeesés rossz utakra vezet életemet. De hinni akarok Benne! És már ez a szándék is megerősít, a megoldás útjára irányítja gondolataimat. *(Folytatás a 2. oldalon)*

www.facebook.com/harangszo

Kezdjük végre élni!

(Folytatás az 1. oldalról)

Ha meg kellene fogalmaznia most a saját maga számára, hogy mit jelent református mivolta, mit mondana? Nem vagyok római katolikus, nem vagyok baptista és nem vagyok egyéb más felekezethez tartozó sem. De akkor mi vagyok és milyen vagyok? Mit látnak rajtam, illetve rólam az emberek? Másabb vagyok, mint az átlag, s ezzel a más-sággal az Élő Istenre mutatok?

A magaménak tartom a hit általi megigazulást? Mert nem tehetek semmit az üdvösségem érdekében. Nem vásárolhatom meg vagy nem válthatom meg az örök életemet, mert nincs semmi, amit ezért cserébe adhatnék a Mindenhatónak. De ha elfogadom Tőle, ha hiszem és tudom, hogy az emberré lett Isten, Jézus mindenben megért és mindentől megszabadított, akkor már nem kell aggódnom. Nem a félelemé, a csúfolóké, a halálé vagy a betegségé vagyok, hanem az Istené. Azé az Istené vagyok, Aki szeret, és mindenben az én javamat munkálja.

Istennek, Jézus Krisztus által, munkatársa vagyok az Ő üzenetének továbbadásában. Elmondhatom, sőt el kell mondanom, mi az, ami nem jó, és mi az, ami helyes az Ő tanítása szerint. Felelős vagyok azért, hogy megélem-e Istennek akaratát, vagy pedig szemet hunyok az igaztalanságok felett akár a magam, akár a körülöttem lévők életében.

A felsoroltakon kívül van még egy tény, amelyet sokszor mintha nem tudnánk eléggé értékelni. Ez pedig az, hogy a Bibliát, Isten üzenetét a saját anyanyelvünkön olvashatjuk. Gondoljunk csak bele, mi lenne, ha nem értenék Isten szavát. Mi lenne, ha álmatlan éjszakáinkon nem olvashatnánk, és életünk nehéz időszakaiban is csak valami számunkra idegen és érthetetlen nyelven szólna az Isten igéje. Most bármikor olvashatjuk, gondolkodhatunk fölöle, kereshetünk benne, erőt meríthetünk belőle.

Van sok olyan részlet is, amely magyarázatra szorul, de annyi minden egyértelmű és annyiszor csak „nekem és éppen az én helyzetemre” válaszol. Az év minden napjára üzeni: „Ne félj!” Gyászomban olvashatom, hogy Krisztus feltámadt, és aki Benne hisz, élni fog... S ezek nem csak ezer-egynéhány éves szavak. Ez az üzenet, amit életem minden területére készpénznek vehetek. Ez tény, az Élő ténye minden téren.

GHITEA-SZABÓ JÓZSEF LEVENTE

Az utódokat nevelni kell

„És a gyermek Sámuel szolgál vala az Úrnak Éli előtt.” 1Sám 3,1/a

ELHAGYATVA

Sámuel egész fiatalon kiválasztotta az Isten. Mi hogyan viszonyulunk gyülekezetünk gyermekeihez, ifjaihoz? Sok mindent tehetnének velünk együtt. Sok mindenben szolgálhatnak velünk együtt az Urat.

Vajon hány éves volt Sámuel, amikor éjszaka az Úr megszólította? Az 1Sám 3,1 „gyermek” szavának a héber megfelelője több jelentéssel bír. Lehet, hogy Sámuel egy „öreg” gyermek volt vagy egy „fiatal” ifjú. Lehet, hogy 10 és 15 év között volt az életkora.

Isten megszólította őt és általa Éli főpapot. Az idősebb nemzedéket egy ifjú által szólította meg az Úr. S ettől kezdve a főpap lelketlen szolgálata átkerült az istenfélő ifjú Sámuel kezébe. Isten új kezdetet ajándékozott egy ifjú által.

NEHÉZ SZOLGÁLAT

Sámuel vállára ólomsúllyal nehezedett rá a szolgálat. El kellett mondania a tanítójának, hogy Isten őt is és családját is elvetette. Isten ítélkezett felettük és nincs már mentség.

Úgy tűnik, hogy itt most Isten felrűg minden pedagógiai módszert. Hiszen egy ifjúnak, mint Sámuel, először egy könnyű feladatot kellene adnia. De Isten tudta, hogy ezt a felelősségteljes, hatalmas feladatot ráteheti Sámuel vállára. Bár a szövegből kitűnik, hogy Sámuel fél egy kicsit. De amikor Éli megkérdezi, hogy mit mondott az Úr, Sámuel teljes mértékben teljesíti az Istentől kapott feladatot. Úgy tűnik, hogy Sámuel Isten megbízható szolgálója. Teljesítette a feladatot, amellyel Isten megbízta.

Hogyan viszonyulunk a mi egyházunk gyermekeihez és fiataljaihoz? Annak ellenére, hogy sok fiatal hátat fordít az egyháznak, mégis sokan vannak, akik a maguk módján hűségesen szolgálnak. Vajon gyermekeink otthon érzik-e magukat a gyülekezetben? Vajon megértik-e a fiataljaink a prédikációkat? Milyen az ifjúsági munka a gyülekezetben?

Az idősebbek sokat fáradoznak azért, hogy megnyerjék a fiatalokat az Úr számára. Mégis úgy tűnik, mintha magunk körül forognánk... Vagy mégsem?... Bizonyára számolnunk kell azzal, hogy az élet nagyon gyorsan megváltozott, s így az együttélés és az együtt szolgálás is nehezzé vált.

FELELŐSSÉG

Ez a bibliai történet egy másik kérdést is felvetethet bennünk. Milyen mértékben, milyen formában kapcsolódnak be a fiataljaink a gyülekezeti munkába? Egyáltalán be kívánunk kapcsolódni? Vállalnak-e feladatokat?

Krisztus anyaszentegyházában a fiatalokat is felelősségteljes munkával kell megbízunk. A gyermekekkel való foglalkozások alkalmával, a vasárnapi iskolában kell erre megtanítani őket. Hivatkozhatunk a zenei képességeikre, vállalkozóképességükre, szervezői adottságaikra. Fiatalok és öregek így együtt hordozhatjuk vállainkon Isten országában a feladatokat. Most, már most! Ez nagyon fontos.

Ezt a munkát már otthon el kell kezdeni. A szülőknek is nagy a felelősségük abban, hogy hogyan nevelik gyermekeiket, mit adnak nekik a gyülekezeti szolgálatokból, milyen véleményt formálnak bennük az egyházzal.

CSOMAY ÁRPÁD

Halálból az Életre vezet

„...Aki vitték, megálltak, ő pedig így szólott: Ifjú, neked mondom, kelj fel! Erre felült a halott, és elkezdett beszélni...” Lk 7,11-17

Egy olyan csoda-történethez érkeztünk, amelyet csak Lukács evangélista jegyzett fel. Ennek ellenére hiteles, megtörtént, valós eseményt ad elénk. Lukács evangélista az, aki orvosként mindennek pontosan utánajárt, akinek nem került el a figyelmét, a gondolatait az a történet sem, amely ott esett Nain városának a határában.

A Jézusról szóló hír túljut Galilea határára. Hiszen a naini ifjú feltámasztása eredményeképpen eljut az Ó híre Júdea vidékére is, arra a vidékre, ahol már megfordult korábban, de még ott nem tanított, arra a vidékre, ahol Keresztelő János hirdette volt a megtérés evangéliumát, s ahol most János börtönben van.

LELKESEDÉS ÉS REMÉNYTELENSÉG

Két sokaság találkozik azon a napon Nain határában: egyrészt az Ó tanítványai követték Őt, s velük nagy sokaság a kapernaumi csodatétel után, másrészt jön ki a városból a gyászmenet. Ennek a két sokaságnak a tagjai szemtanúi lesznek immáron egy olyan hatalmas csodatételnek, amely eddig még nem volt. Igaz, hogy Jézus a százados szolgáját meggyógyította távolról is, ám most egy olyan ifjút támaszt föl, akit már temetni visznek.

Koporsóban feküdt, vagy az akkori szokás szerint halotti leplekbe göngyölve vitték? – ez ne legyen a vita tárgya! Az a lényeges, hogy Jézus meglátja ezt a gyászmenetet. Meglátja azt az özvegyasszonyt, aki egyetlen fiát temeti most.

Reménysége lehetett ez a gyermek, jóvendője, akiért élhetett. Most: volt fiam, nincs fiam. „Nem ér már az én életem semmit!” – mondhatta volna magában, mennyire belekeseredhetett ebbe! Lukács evangélista csak annyit ír le erről a jelenetről, hogy ezt az özvegyasszonyt, ki nagy sokaság közepette kíséri temetőbe fiát, „látván őt az Úr, megkönnyörülte rajta”.

MEGSZÁNTA ŐT AZ ÚR

Figyeljünk a szavak zöngéjére is! Ki veszi észre ezt a szegény, megkeseredett lelkű özvegyasszonyt? Az Úr. Ez a kifejezés pedig egyedül Istenre vonatkozik igazán eddig. Hiszen Istennek van meg az Ó Úr volta. Jézust tehát Lukács isteni hatalmával, isteni lényével mutatja nekünk, mellyel nemcsak a külső tényezőket látja, hogy éppen ott jön egy gyászmenet, hanem belelát az ember szívébe is, olvas,

mint egy könyv lapjairól. Így látja őt az Úr. Isteni hatalmával pedig kész közbeavatkozni.

Sokan vigasztalhatták azt a névtelenül bemutatott gyászoló édesanyát, az özvegyasszonyt a nainiak közül, de ezek csak emberi vigasztalás szavai lehettek. Ne sírjál, lesz valahogy, Isten megsegít. Ki tudja, miket mondhattak? Egészen más az, amikor Jézus, az Úr mondja azt, hogy NE SÍRJ!

Ő az, Aki megszánta esetünket. Ő az, Aki megszánta a te életedet, s ma is könnyörülő Úrként jön feléd. Életed sebein, bajain szána-kozó módon, ám mégis segíteni tudásával Úr tefeletted is. Nemcsak látja és ismeri bajaidat, de Ő már megkönnyörült rajtad is. Lukács evangélista Jézusnak ezt a szándékát emeli ki, rajzolja meg: lát, ismer, megkönnyörül.

MEGÁLL A GYÁSZMENET

Egy jel, egy előzetes cselekedet ez. Ahogyan Jézus könnyörülő őrajta és megszánta őt, úgy könnyörül félelmekkel teli életünkön is. Szava bennünket is biztat: Ő cselekedni fog. „Ne sírj” – biztatását bizalommal öleljük magunkhoz mi is!

Ott vannak a te életedben is azok a dolgok, amelyekért könnyet ejtesz. Szavát ne csupán emberi szoként halld, „óh, hát ne sírj”, ne semmit érő, gyenge szavakként vegyük, hanem isteni Úr hatalmával szóljon a mi életünkbe is ez a „ne sírj”! Ő cselekedni fog, életünkben gyógyító Úrként jelen lesz, csodás hatalmával közbeavatkozik. Szavain keresztül gyógyír hull a mi sebeinkre is.

Miután mindez lejátszódott, megérintette a koporsót. A koporsóvivők pedig megálltak. Hogy megtorpant az a menet, ahogy megálltak, pedig egy gyászmenet nem szokott megállni! Református temetéseken ritkán történik ilyen. Ortodox temetéseken még utcasarkokon, hidaknál megállanak, mondanak egy imádságot, ők még megállanak, de itt másról van szó.

Jézus megállítja a gyászmenetet, s megállítja a gyászba boruló szíveket, életeket, közbeszól, s az élet lehetőségét hozza be. Ott, ahol gyászosan már az elmúlásé lett volna minden szó, ahol a reménytelenség, a sötétség, a kilátástalanság hatalma keríti be az embert teljesen, Jézus ott megálljt parancsol. Önkéntelenül arra kell mindenkinek figyelnie, ami történni fog. Ahogy minden szem és fül leste, figyelte minden szavát, mozdulatát ott Jézusnak, milyen jó volna megállni így Isten előtt mindig!

NEM TETSZHALOTT, HANEM ÉLŐ

Milyen jó volna vasárnapról vasárnapra mind többen megállni így Isten előtt „gyászhuszár” életünkkel! Azzal a vigasztalan, boldogtalan, örömtelen étellel, hogy minden mást félretéve teljességgel Rá figyeljünk, s várjunk arra, amit cselekedni szeretne!

Elképzelhetjük azt a riadt pillanatot, amelyet még soha nem láttak, hogy az, akit készültek eltemetni, felül. Nem tetszhalott, hanem beszél. „Itt vagyok, édesanyám! Ne sírj!” Lehet, hogy megismételte Jézus szavait... Ki tudja, mit mondhatott? Nem jegyezte föl a Szentírás.

Kezdett beszélni az, akinek bezárult a szeme és a szája. Milyen boldog lehetett ott az az édesanya! Az anyaszentegyházban, ha egy időre el kell válnunk szerettünkől, mert eljő a temetés és elválás órája, tudunk-e egy gondolni arra, hogy Jézus visszaad majd egymás számára is minket? Szabad nekünk ennek a csodatörténetnek ezt a túlmutató, ezt a jövőbe mutató részét is magunkévá tennünk!

ELOSZLOTT A RETTEGÉS

Amikor felült az ifjú, hogy jajgathattak ijedükben! Hát még amikor hallják beszélni azt, aki halott volt! A lélegzetük is elállhatott félelmükben! Utána dicsőítették az Istent. Látják, hogy az az Isten, Akit özvegyek és árvák Atyjaként tiszteltek, nemcsak beszél, nemcsak üzeneteket küld, Szavát hirdettében, hanem be is avatkozik a dolgokba, rátekinet népe fiaira és leányaira.

Két nagy sokaság találkozott. Egy Jézust ünneplő, tanítását, csodáit leső tanítványi sereg, és egy gyászoló menet. Összetorkollik e két sokaság, ott áll Jézus a közepén, s egy olyan sereggé duzzad e sokaság, amely már Isten hatalmát dicsőítve, az Óróla szóló híradást viszi szerte a tartományokba. Városokba, falvakba, tanyákra, messze lakó emberekhez jut el a sokakon könnyörülő Jézus híre.

Hozzánk is eljutott e jó hír, hogy könnyörülhessen a te életeden is.

Erdőszerető Istenünkről

Ma, amikor valóban bőrünkön tapasztaljuk a drasztikus klímaváltozást, amikor szinte ég a földgömb vagy olyan hovatovább, mint egy tűzgolyó, jó még olykor erdőfürdőt venni, a még élő és megmentésre váró erdei fák árnyékába húzódni. Ott el-el lehet gondolkodnunk arról, milyen szépnek, jónak teremtette Isten a Földet. Kerttel, fákkal, ligetekkel ékesítette, játékony feladatkörrel ruházta fel őket...

Bölcs dolog volt Luthertől, hogy a világvége katasztrófa-hangulattal szemben, amely minden korban ott kísért az emberiségben, ezt a nagy mondatot leírta: ha tudnám is, hogy holnap vége a világnak, még ma ültetnék egy gyümölcsfát (egyesek szerint almafát...). Igaza volt, van: a remény fát ültetni kell, amíg csak lehet, jelképesen és valóságosan is. Áldottak a Kertészek, legfőképpen az ÚR, az ÖSKERTÉSZ (1Móz 2,8), és az Ő követői...

ISTEN SZERETI A FÁKAT

Isten és az emberek említése mellett Bibliánkban a fákról esik a legtöbb szó. Érdekes, hogy már Mózes könyve első fejezetében szó esik maghozó gyümölcsfákról (1Móz 1,11-12). S az 1. Zsoltárban szerepel, hasonlatként jelezve, hogy az Úr törvényében gyönyörködő ember olyan lesz, mint a folyóvíz mellé ültetett fa, amely idejében megtermi gyümölcsét, nem hervad el a lombja (Zsolt 1,3). A Szentírás utolsó oldalán is kitüntetett rangja van a fának, az élet fájának, amely tizenkétszer hoz termést évente és levelei népek gyógyítására szolgálnak (Jel 22,2).

Hogy mekkora értéket tulajdonít az Ószövetség a fának, az jól kitűnik a Példabeszédekből, ahol a szentíró egyenesen az emberi boldogságot hozza összefüggésbe az élet fájával: akik megragadják, és akik rá támaszkodnak, boldogok (Péld 3,18). Érdekes azt is megfigyelni, hogy jelentős bibliai személyek és főbb események is kötődnek valami módon a fákhhoz.

Kivétel ebben a tekintetben József, hozzá a Biblia még magasabb kompetenciát rendel maga József lesz „termő fa ága... forrás mellett, ágai átnyúlnak a kőfalon” (1Móz 49,22). Jeremiás meg azt a férfit, aki az Úrban bíz, egyenesen a víz mellé ültetett fához hasonlítja (Jer 17,7-8). Ézsaiás pedig prófécijában vesszőszálnak nevezi a Messiást (Ézs 53,2).

És milyen erdőesztétikát, faesztétikát látunk a Bibliában! Isten maga is szereti a szép fákat. Gyönyörködik bennük. Sarjasztott az Úristen a földből mindenféle fát, szemre kívánatosat és eledelre jót – olvassuk 1Móz 2,9-ben. Ennyire nem idegen az esztétika, a szépség a Bibliától. A szépség sztenderdje, mértéke a fa. Még a mennyei Jeruzsálemben is ott lesz a gyógyító fa.

ISTEN MINDENT A SAJÁT KEZÉVEL ALKOT – ÉS MÉG A FÁK IS KOMMUNIKÁLNAK

1Móz 2-ben olvasunk arról, hogy Isten mindent saját kezűleg alkotott meg (1Móz 2,7). Mielőtt Isten az embert elhelyezte volna térben és időben, előbb ültetett egy kertet az Édenben, keleten, és oda helyezte el az embert (1Móz 2,8). Ott a fák játékony árnyéká-

ban az volt az ember dolga, hogy művelje és őrizze a kertet (1Móz 2,15).

Meglepő módon a Szentírás úgy rajzolja meg a fákat, mint amelyek kommunikálnak. Az erdő fái mind tapsolnak (Ézs 55,12), ujjonganak (1Krn 16,33). Sőt még királyt is választanak (Bír 9,7-15). Érdekes, hogy évezredekken keresztül olvasták az emberek a Bibliát, s nem tűnt fel, hogy a halak, madarak és a fák is kommunikálnak.

Az elmúlt két évtizedben fedezték fel a fák kutatásával foglalkozó tudósok a ropant érdekes tény: a fák tényleg kommunikálnak maguk között. Képesek számolni, megosztják a forrásaikat, s használják a maguk www-jét: a „faterjedelmű világháló”. Angolul így nevezik: wood wide web.

A SZÓSZÉKRŐL ÉS A BIBLIÁBÓL ELTÜNTETETT ERDŐK? – FA-ÉS ERDŐTEOLÓGIA, MERRE REJTŐZÖL?

Attól függetlenül, hogy a Bibliában lépten-nyomon találkozunk fákkal, cserjékkel, növényekkel, a legtöbb ember még soha nem hallott prédikációt a fákról. Mintha nem is léteznének a Bibliában.

Meglepő, hogy voltak „nagy igehirdetők”, akik nem kerülték ki ezt a témát, nem tüntették el a fákat, az erdőt a szószékekről. A kor egyik legnagyobb prédikátora, Charles Spurgeon a késő 1800-as években Londonban sorozatot tartott például Krisztusról, az élet fájáról, vagy az Isten palotájában álló fáról, Libanon cédrusairól, az erdőben nőtt almafáról, az olajfák szépségéről, a szederfa hangjairól, a levél nélküli fáról. A „prédikátor király” Spurgeon mind a fákról, mind az erdőről megragadóan szól tízezrek előtt – bibliai értelemben.

Spurgeon korából való az a Biblia, amelyben 20 oldalon át lehet gyönyörködni a szentföldi fákból, bokrokból, növényekből. Az-

és erdőtelepítő hitünkről

tán 2013-ban kiadtak olyan Bibliát, amelyikből teljesen hiányoznak a fás-erdős oldalak. Sok mai Bibliából hiányzik a felsorolásuk. Meglepő! Ezért is nagy hiányt pótol az a zöld Biblia, amely az utóbbi évtizedek öko-eszmélődésének értékes produktuma lett.

VISSZA A FÁK TANÍTÓ ÁRNYÉKÁBA

Arról sem feledkezhetünk meg, hogy a bibliai fák milyen gazdagon megjelentek a Szentírás nyelvezete által inspirált nemzeti irodalomban. George MacDonald, J. R. R. Tolkien, C. S. Lewis írásai elképzelhetetlenek fák, illetve a fa- és erdőteológia nélkül.

Mindhárom szerző írásaiban a fák árnyékában, szíkoronájuk alatt megtapasztalható békeesség elragadóan jelenik meg. Jóságos fickók élnek-lakoznak körülöttük, bennük, alattuk, gyökereikben.

Vajon miért tűntek el a fák a modern keresztény képzeletvilágból? Bonyolult ennek az oka. És nagyon mély a múltja, talán az első századok hereziséhez kell visszamennünk. Ahhoz a dualizmushoz, feszített és fel nem oldott kettősséghez, mely szerint a teremtett dolgok romlottak, rosszak, csak a lelki, teremtetlen dolgok azok, melyek Isten dicsőségét szolgálják.

Menthetetlenek azok, akik az értelem világánál nem ismerik meg a teremtett világban Isten örök hatalmát és istenségét (Róm 1,19-20). Ha Isten világa a filozófusok némelyike szemében ennyire romlott, akkor hogyan állíthatta Pál apostol Isten istenségének és hatalmának megismerhetőségét?

MIVÉ TETTÜK AZ ÁLDOTT FÖLDET? – EMBERISÉG A TŰZLEJTŐN?

Isten a Biblia szerint nem hobbiból, nem saját kedvtelésére, legkevésbé a maga élvezetére ültetett fákat a teremtés kezdetekor. Az Éden (= Kelet felé eső) kertben kétféle fa volt, funkciója szerint. Micsoda méltóságot adott Ő a fának! Részben azzal, hogy őket az Úristen ültette, pontosabban „sarjasztott a földből mindenféle fát” (1Móz 2,9).

BIBLIAI „FA-TEOLÓGIA, FA-ESZTÉTIKA, FA-FUNKCIONALITÁS” – A NAGY FORDULÓPONT A KERESZTFÁ

Az Édenben elültetett fának funkcionális és esztétikai értékük is nagy volt: szemre kívánatosak, eledelre pedig jók (1Móz 2,9).

Az egyik az ÉLET FÁJA, ez az Éden közepén állt. A másik A JÓ ÉS ROSSZ TUDÁSÁNAK FÁJA (1Móz 2,9).

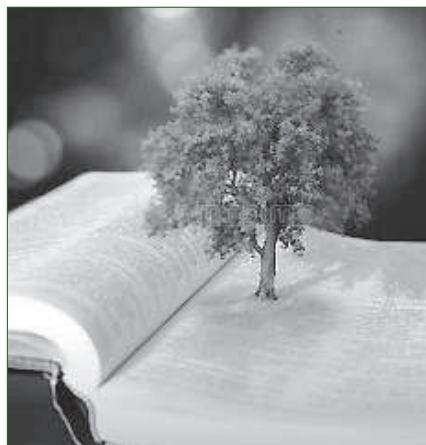
Micsoda gondoskodás volt ez! A megteremtett embert körülvette olyan fákkal, me-

lyek lelkének gyönyörűséget, testének táplálékot nyújtottak. Előrelátó, gondviselő (perseverentia, providentia Dei, ahogyan a régiek tanították) jó Atyánk Ő kezdettől fogva.

De ott állt az a fa is, amely a tudást hozta gyümölcsében. Minden fáról szabad volt ennie az embernek, csak a jó és a rossz tudásának a fájáról nem, mert az halálos veszélyt jelentett számára.

SZÉDÜLETES LEHETŐSÉG

Ezek a fák már akkor szükségletkielégítő, de az emberi lehetőségeket is megsokszorozó esélyt jelentettek. A kígyó érvelése hibázott rá a lényegre: „azon a napon, amelyen esztek belőle, megnyílik a szemetek, és olyanok lesztek, mint az Isten: tudni fogjátok, mi a jó és mi a rossz” (1Móz 3,1-5).

A kígyó elültette Éva, majd Ádám szívében a szédületes emberi lehetőségek vágyát, a legnagyobb, Isten szintjének elérésére. Az önistenítést, az önbálványozást. Ez a lázadás megszületésének volt a történelmi pillanata. Ott, a fák alatt, az Édenkertben.

Kívánatos volt szemükben az okosság, szakított Éva a gyümölcsből, és adott vele lévő férjének is. Milyen furcsa „önzetlenség”! Együtt a lejtőn! Hiába a megosztott felelősség, a lejtő lejtő. Ekkor ugyanis észrevettük, hogy meztelenek, és elkezdtek felöltözni.

„Kulturálódni”: elöltözni Isten előtt, önmaguk és egymás előtt. Azaz elkezdődött az öltözködés, az elleplezés „kulturája”, ami csakhamar a rejtőzködés, a szégyen takargatásának „kulturájához” vezetett. Az ember és felesége elrejtőzött az Úristen elől a kert fái közé (1Móz 3,8).

CINKOSAINK ÉS AZ ÉLET TERMŐFÁJA

Milyen különös őstörténet: maguk a kert fái is, melyek szépek, fogyasztásra alkalmasak

voltak, egyet kivéve, az ember szemének nyilvánása, az „önmagára ébredés, az öntudatosulás kultúrája” pillanatától fogva funkcióváltáson mentek át: rejtkehelyet adtak az embernek. „Cinkosaik lettek”?!

Milyen különös történet ez a fák szerepváltásáról is! És ettől a pillanattól fogva a Biblia valójában nem szól másról, mint Isten tervének kibontakozásáról és megvalósulásáról, hogy sok ezer évnyi küzdelem során és után a történelemben elrejtett üdvözítéstörténet állomásain át elvezessen a nagy egymásra találás új helyére: a KERESZTFÁHOZ.

A Golgota, a Koponyák hegye csupaszágával, terméketlenségével pontosan fordítottja az Éden kertjének. Egyetlen fája Jézus Keresztfája. Amely élettelen, de a rajta függő Keresztfeszített az új élet igazi „termőfája”!

BIBLIAI „FATÖRTÉNELEM” – „FA-HUMORRAL” ÉS ZÖLDELLŐ TÁVLATOKKAL

Fák nélkül nincs bibliai kijelentéstörténet! A Súr pusztájában vándorló Izráel három napja szomjúhozott a tűző nap forróságában, az éjszaka hűvöse sem enyhítette szomját. De nem találtak vizet, míg végre Máraha érkeztek. De a márai víz ihatatlanul keserű volt. Megint csak az Úristen és az általa teremtetett fa segített a népnek.

Mózes az Úrhoz kiáltott: Mit igyunk? Ekkor az Úr mutatott neki egy fát. Azt beledobta a keserű vízbe és az édessé vált a fa által (2Móz 15,22kk).

Dávid fából készített bottal ment Góliát ellen, mire ez némi humorral meg is kérdezte: „Hát kutya vagyok én, hogy bottal jössz ellenem?” (1Sám 17,43). Debóra pedig a pálmák jótékony árnyékában ült Efraim hegyvidékén, oda mentek hozzá Izráel fiai, hogy ítéletet hozzon (Bír 4,5). Ézsaiás pedig egyenesen így minősíti népét: igazság fá... az Úr ültetvénye (Ézs 61,3).

Jób bölcs hasonlatot használ az újra zöldülő fáról a remény kifejezésére, amit bizonyára sok-sok tapasztalati megfigyelés összegezéséeként summáz így: „Még a fának is van reménye: ha kivágnák, újból kihajt, és nem fogynak el hajtásai. Ha előregszik is gyökere a földben... a víz illatától kihajt, ágakat hoz, mint a facsemete” (Jób 14,7-9).

Már most nagyon fontos hangsúlyozni és rámutatni: fák nélkül Jézus történetét sem lehetne igazán megérteni! A Gecsemáné milyen különös ellenpontozása az Éden kertjének!

A Gecsemánében egyetlen igazi élő „fa” volt, Jézus Krisztus, aki harmadnapra kihajtott a halálból, zsengeje lett az elaludtaknak (1Kor 15,20kk)! Első zsengeként támadt fel a Krisztus (1Kor 15,23)...

A lélek a túlvilágon megnyugszik,

EMLEKÉZÉS ANTAL SÁNDORRA

Május második vasárnapján, 12-én ünnepi megemlékező istentiszteletet tartottak a Szilágysomlyói Egyházmegyéhez tartozó Szilágyzóvány gyülekezetében.

A házigazda lelkipásztor, Kiss Miklós és a presbitérium meghívására Csúry István püspök tartott igei szolgálatot, majd Bogdán Szabolcs esperes köszöntötte az ünnepi gyülekezetet. Köszöntőbeszédet mondott még Seres Dénes szenátor is.

Ardai Erika nagyszalontai kórházlelkész, akinek szülei Szilágyzóvány szülőttei, röviden beszámolt a megemlékező ünnepség létrejöttéről és fontosságáról. Végül Koszorús Erzsébet nagyszalontai nyugdíjas magyartanár, aki 16 évig tanított a Szilágyságban, rövid előadásban ismertette Antal Sándor börtönviselt lelkipásztor életét, illetve beszélt arról, hogy a mai időkben mi maradt meg azokból a börtönökből, ahova becsületes, hithű emberek százait hurcolták el, továbbá hogyan akarják eltüntetni e rémes évek nyomait a történelem színteréről. A templomi ünnepség a gyülekezet ifjainak verses-énekes műsorával zárult.

Ezután az Ippon levő temetőben koszorúztak: ebben a faluban született Antal Sándor lelkipásztor, és itt helyezték végső nyugalomra földi porhüvelyét.

A VÁD: HITBUZGÓ SZOLGÁLAT

Húsz éve dédelgetett álom vált valóra ezzel az ünnepséggel, amelynek vágya Koszorús István nagyszalontai presbiter lelkében érlelődött évek hosszú során át. Ennek alkalmas idejét hozta el a történelem Ura.

1958. pünkösd másodnapjának estéjén Antal Sándor szilágyzóványi ifjú lelkész – akinek felesége is lelkipásztor volt –, két kisgyermek édesapja, házi istentiszteletet követően nem térhetett vissza többé a nagyon szeretett zoványi gyülekezetbe, mert az éj leple alatt a Securitate emberei elhurcolták és bebörtönözték.

A vád ellene hitbuzgó lelkipásztori szolgálata volt. Azon a pünkösdön több lelkész is elhurcoltak, s majd csak utólag derült ki, hogy miért nem Koszorús Ferenc ippói lelkész vitték el – mert őmellette kiálltak a község helyi előljárói, Antal Sándort viszont „veszni” hagyták, még az akkori püspöke is.

Ippon Antal Sándor édesapja a református egyházközség főgondnoka volt. Néhai Koszorús Ferenc ma Nagyszalontán élő egyik fia, id. Koszorús István gyermekkorából emlékezett arra a rémisztő időszakra, amelyet ma már többen mernek feltárni.

SZILÁGYZÓVÁNYI REFORMÁTUS TEMPLOM

2012-ben kerültem Nagyszalontára. Itt öregotthon és kórház lelkészeként ismerkedtem meg Koszorús Istvánnal. Elmondta, hogy egy ötvenoldalas kézírata van, amelyet Antal Sándor írt a börtönveiről és az utánuk következő időkről.

Valamikor húsz éve egyszer már magánkiadásban megjelentette ezt a felvidéki Galántán Fazakas Pál, aki Antal Sándor testvérének, Róza néniének a keresztfia. De ezekből a példányokból mára senkinek nincs már. Jó lenne újra kiadni és Szilágyzóványon megemlékezni róla, hisz Antal Sándor is megérdemelné ezt, mivel együtt raboskodott többek között Csiha Kálmán néhai erdélyi püspökkel, Visky Ferenc, Szilágyi Sándor, Karczagi Sándor lelkipásztorokkal.

MEGELEVENEDŐ EMLÉKEK

Ezen beszélgetések nyomán kerestem meg Kiss Miklós jelenlegi szilágyzóványi lelkipásztort, hogy megbeszéljük, hogyan lehetne méltó emléket állítani Antal Sándornak, aki a zoványi hatévnyi lelkészsége alatt olyan mélyen elvetette az Ige magvait, hogy azok gyümölcssei máig hatóan is teremnek.

Isten megtartó kegyelméből ezen az emlékünnepen találkozhattunk még azzal a 94 évet betöltött néniel, akinél azt az utolsó istentiszteletet tartották. Könnyes hálával kö-

szönte az Úristennek, hogy ezt a napot még megélhette.

Az ünnepi előkészület idején beszélgettem Nagyszalontán Koszorús Erzsébet nyugalmazott, többszörösen díjazott magyartanárnővel (Koszorús István felesége), aki hiteles ismerője az 1950-es évek rémségeinek, hiszen saját családja is elszenvedője volt a kommunizmus poklának

HITELES FORRÁSBÓL

Koszorús Erzsébet tulajdonosa az RMDSZ Magyar Kultúráért emléklapoktételnek, megkapta a Nagyszalontai Református Egyházközség által 2017-ben, Arany János születése bicentenáriumának alkalmából kiadott Arany János-emléklapoktételt. A Bihar megyei RMDSZ Női Szervezete is megjutalmazta munkásságát a Sorsfordító nők az elmúlt 100 évben elnevezésű díjjal. *Pillangó a kövek között* című utolsó könyvéért pedig tavaly ősszel (2018) a Romániai Magyar Pedagógusok Szövetsége Apáczai-díjának Elismerő oklevelében részesült.

– Mielőtt erről az utolsó könyvről beszél-nénk, melyet 2018. február 25-én, a kommunizmus emléknapián mutattak be, szólj, kérlek, arról, egyáltalán hogyan kezdődött el írói pályafutásod. Mi indított arra, hogy nyugdíjasként írni kezdj?

– Érettségi előtt tulajdonképpen gyermekorvosnak készültem, ám az érettségire való felkészülés során olyannyira kimerültem, hogy a háziorvos bácsi – jól ismerve engem gyermekkoromtól – eltanácsolt az orvosi pályától. Három hónap alatt készültem fel a tanári felvételre az akkori marosvásárhelyi Pedagógiai Főiskolára. Igaz, nem orvosként, de pedagógusként mégis gyermekek közt munkálkodhattam, és érezhettem egész végig Isten gondviselő kíséretét.

Harminchat évi magyartanárság után 2007-ben jöttem nyugdíjba. Első 16 évemet a Szilágyságban tanítottam, 3 évet Kémeren, 13 évet Kárászteleken, majd visszakerültem

ha kimondják élete igazságát

szülővárosomba, Nagyszalontára, és 20 évig plántáltam a magyar irodalmat a gyermekek fejébe, szívébe.

Első könyvem, amely tulajdonképpen egy ígéret-adósság, 2011-ben jelent meg. Mindig mondtam a diákjaimnak, hogy az órán elhangzott, dolgozatokban leírt bakiakat összegyűjtöm és egyszer majd kiadom. 2010-ben egy volt diákom rákérdezett, hogy elkészült-e már a könyv a mindenkori diákhumorral? Egy évre rá megjelent, *Timikönyv, avagy hogyan lesz a fából vaskarika* címmel. Harminchat évnyi gyűjtögetés látott napvilágot a könyv megjelenésével.

2013-ban jelent meg a következő könyvem, melyet a szalontai cigányzenészekről írtam. A magyar nótának mint hungarikumnak s azt a leghitelesebben játszó cigányzenekaroknak a virágzó múltjáról *Muzsikáló emlékek* címmel írtam mementót (a cigányzenekarok mára sajnos teljesen elsovadtak). Édesapám, aki autodidakta módon a cigány muzsikusoktól tanult, nagyon szépen hegedült, és más hangszereken is játszott. Tiltott időben is a zene adott neki tartást, bátorságot. Emlékszem a szülői házra: amikor bent a szobájába, lehúzta a redőnyt, ünnepi díszbe öltözött, és csak úgy magának muzsikálta el kedvenc nótáit, amelyek évekig tiltólistán voltak.

– Ehhez még el kell mondani azt is, hogy különös módon vezetett el Isten a könyv forrásanyagához.

– Elmentem a még élő cigány muzsikussokhoz, és ott találkoztam egy régi diákom édesanyjával, aki Sarkadra (Magyarország) járt a könyvtárba takarítani. Elmondtam, mi járatanban vagyok náluk, s kezét összecsapva

mesélte, hogy éppen most hoztak a könyvtárba egy cigányokról frissen megjelent könyvet, s ő azt nekem kiveszi és elhozza. Így is történt, s a megjelent könyvből tiszta forrás alapján meríthettem a cigányok eredetéről és európai jelenlétéről.

– *Csillogó gyermekszemek tükrében* címmel jelent meg a harmadik könyved 2015-ben. Ez már pedagógiatörténet egy sötét korszakról.

– Szalontai tanítók, pontosabban 25 tanító történetét tárja az olvasók elé ez a könyvem. Az első történet 1949-ben kezdődik, majd a kommunizmus éveiben oktató tanítók kiszolgáltatottságáról írok, a selyemhernyó-tenyésztéstől a sólyomavatásig. A '80-as évek végéről már saját, a Securitate fenyegetettségében megélt tapasztalataimat is megírom.

– Így érkezünk el most már a legutóbbi könyvedhez, melynek címe *Pillangó a kövek között*. Mottóként egy Hamvas Béla gondolatot idézel: „A lélek a túlvilágon csak akkor nyuszik meg, ha akad a földön valaki, aki élete igazságát kimondja.”

– Anyai nagyanyám kuláklistán volt, mert 22-23 hektár földbirtoka volt. Nagyapám 1947-ben meghalt, nagyanyám egyedül maradt. Nem vitték el, s a földet sem vették el tőle, ám végül kénytelen volt az államnak „ajándékozni”. Többször tengeriszemen térdelgették, így álltak rajta bosszút a kommunisták. Évekig nem lehetett beszélni erről, még a családban is csak félve.

2016-ban az '56-os forradalom 60. évfordulója után felnyílt a múlt fájó emlékezetének zsilipje, majd 2017-ben a Gulag-év

kapcsán jött az ötlet és a végső indítás arra, hogy írjak a nagyszalontai meghurcoltak sorsáról. Korombeliekkel is beszélgetve rádőbentem arra, hogy még ők sem ismerik igazán azt a kort (nem beszélve a fiataloktól), amelyben Romániában 40 év alatt kétmillió embert hurcoltak meg. Bebörtözték vagy kényszermunka-táborba vitték őket a Duna-csatornához, a Bărăganba Peripravára, a Duna-delta közepén levő Nagy Szigetre – ott lecsapolták és mintagazdaságot hoztak létre.

Egy éven keresztül nagyon sok idős ember vallomását hallgattam meg a magyar és a román tv adásaiban.

Szoltsenyicin *A Gulag szigetvilág* című könyvét használva hiteles forrásként, féjjemmel elindultunk személyesen felkeresni a helyszíneket. Először a magyar Gulagon, Recskén voltunk, majd a román Gulagra, Peripravára mentünk el. Mintegy 2500 km távolságot megtéve, fáradhatatlanul gyűjtöttem az anyagot, hogy főleg a fiatal nemzedék számára foglaljak össze könyvemben egy eltörölhetetlen kor- és kórdokumentumot mindazokról a nagyszalontai családokról is, amelyek ennek az elképesztő embertelenségnek az elszenvetői voltak.

Peripraván megrendülten és csalódottan láttuk, hogyan akarják eltüntetni a szörnyű kínszenvedések helyszínét. Csupán egy fából összetákolat fakeszt „tájékoztatója” a keresőt, hogy itt valamikor ezrek vesztették életüket és megalázott rabként nyugszanak jeltelen sírjukban. Szomorú valóság szemtanúi voltunk, ezért tartottam fontosnak leírni az igazságot, hogy ne merüljön feledésbe. Bár sokan visszakapták az elmúlt majdnem harminc év során az elvesztett földet, javakat, a lelkekből nem lehet kitörölni annak fájdalmát, amit a múltban ártatlanul elszenvettek.

A könyv megírásával szerettem volna csöppnyi enyhületet hozni a múlt fájdalmait hordozó lelkekbe, Hamvas Béla szavaival szólva „kimondani az élet igazságát”.

A GONDVISELÉS FELEMEL

Beszélgésünk végén Koszorús Erzsébet elmondta, hogy minden egyes könyvének írása és megjelenése Isten gondviselő munkájának eredménye. Mindig, amikor lelki mélypontra került, jött az Úristen és feladatot adott számára. Ezzel elfeledtette saját szomorúságát, kihozta a lelki válságból és áttemelte egy másik „dimenzióba”, ahonnan az író ember magasabbról és messzebből tud látni. Isten gondviselő szeretete tartsa meg őt és egész családját.

Élet – termékenység – felelősség

Az életről szóló bibliai tanítás arra indít, sőt kötelez, hogy az életet már indulásától kezdve féltve óvjuk. Az édesanyákat tisztelnünk és segítenünk, támogatnunk szükséges, a fiatalokat pedig a gyermekvállalás feladatára, a szülői hivatás betöltésére kell nevelnünk.

Fontos hangsúlyozni a szülők előtt, hogy a magzat élete éppolyan viszonylagosan önálló élet, mint az emberi élet. És éppúgy vonatkozik rá az isteni parancs, a Ne ölj! tilalma. A gyülekezetnek mint a családot segítő és óvó közösségnek tudatában kell lennie annak a megbízatásának, hogy a fiatal szülőket körülvegye segítő gondoskodásával. A családokban felmerülő konfliktusokat a gyülekezetnek pásztorilag, jó szándékkal kell kezelnie.

A MAGZATELHAJTÁS BŰN

Ez a tett súlyos fájdalmat, szenvedést okoz mind a családnak, mind az orvosnak, mind a közösségnek, az egész nemzetnek, de persze leginkább az édesanyának. Ezt csakis akkor alkalmazzák, amikor már minden eshetőséget kimerítettek.

A természetjog arról beszél, hogy embernek tekinthető az is, ami/aki még csak ezután lesz ember. És ennek értelmében a magzatot megilletné minden embernek járó jog, a személyiség védelmének joga is. De a református egyház azt mondja, hogy ilyen jogok csak az élve született utódokra vonatkozhatnak.

Ennek értelmében a terhességmegszakítást egyértelműen gyilkosságnak nevezni, jogilag, de keresztyén etikai okból is, túlzás. Hiszen bibliai alapon elfogadjuk, hogy Isten az élet érdekében az élet feláldozását is kérheti. Ennek értelmében a terhesség művi megszakítása bizonyos esetekben, orvosi véleményezés alapján elfogadható lehet.

Ilyen eset, amikor a terhesség fenntartásával az édesanya élete veszélyben lehet. Vagy ha a gyermek megszülése lelki-szellemi összeomlást okoz az édesanyának.

De a Romániai Református Egyház Zsinata az előbbieket mellett ide sorolja még a következő eshetőségeket is: ha a születendő gyermek nagy valószínűséggel fogyatékos lesz; ha a terhesség nemi erőszak következménye, kivéve, ha az édesanya jelölja a gyermeket; ha a leendő édesanya kiskorú.

A felsoroltak mind határhelyzetek. Fontos, hogy a döntés előtt állót nem kirekeszteni, nem megbélyegezni, nem elítélni és nem folytonos lelki-szellemi nyomás alatt tartani kell, hanem segítőtleg el- és befogadni, támogatni. A lelki vigasztalás és a szaksterű tanácsadás feladat és kötelesség, Isten előtti felelősség.

Mint minden vétekekkel, bűnnel, rosszal kapcsolatban – hacsak lehetséges –, itt is a megelőzésen van a hangsúly. A mai társadalmi körülmények között nagy szükség van a

családi életre való nevelésre, valamint arra, hogy az ember testének termékenységét olyan szinten tanulja a fiatal kezelni, ahol nem a termékenység elfojtásán van a hangsúly.

HOGYAN TEKINTEK A TERMÉKENYSÉGEMRE?

Mit jelent ez az én számomra, és milyen értéket képvisel előttem egy megfogant és új emberi élet? Bármit válaszolok erre a kérdésre, akár tudatában vagyok, akár nem, ez a „saját véleményem” nem független attól a kultúrától, társadalmi közegtől és közösségtől, amelyben felnőttem, amelyben megszerztem ismereteimet a testemről és annak lehetőségeiről.

Érdekes ellentmondás figyelhető meg a modern, nyugati társadalmak felfogásában. Ez pedig az, hogy egyik oldalon erőteljes nyomás tapasztalható a termékenység korlátozásának irányába. Az úgynevezett születésszabályozás már-már kötelezően betartandó irányelv. A másik oldalon viszont egyre nagyobb hangsúly helyeződik a szexuális szabadságra.

De mindkettő, azaz a termékenység és a szexualitás is testünkbe kódolt, egymással szorosan összefüggő funkciók. Azonban az ember az egyiket kívánatosnak, a másikat pedig korlátozandónak és visszaszorítandónak tekinti.

KOCKÁZATI TÉNYEZŐ?

A modern társadalmi felfogásban a termékenység és így maga a termékeny test is, vagyis az új élet fogantatása, az új élet lehetősége, a gyermekvárásnak a lehetősége kockázati tényező. Különösen igaz ez a női termékenységre és a női testre.

Biológiailag programozva a nők viselik a fogantatás következményeit, vagyis a nők hordják ki a megfogant új életet, ezért ez egyfajta sebezhetőséget jelent a számukra. A társadalom felől egyértelmű az ezzel kapcsolatos üzenet: termékenynek lenni veszélyes.

Maguk az ezzel kapcsolatos fogalmak is nagyon beszédesek: védekezés, vigyázni, sőt ugye az áldott állapotot leggyakrabban terhességnek nevezik. Ennek a gondolkodásnak megfelelően az orvostudomány és technológia a termékenységet enyhe túlzással, de mégis betegséggé kezeli (gyógyszereket és kezelési formákat kínál rá). Arra törekszik, hogy az ember termékenységi időszakában azt minél inkább kiiktassa úgy, hogy az minél kevésbé befolyásolja a szexuális aktivitást.

ÁLDÁS ÉS KIVÁLTSÁG

Lehet egy másfajta felfogás, mely a test működését nem befolyásolni, visszaszorítani, mesterségesen átalakítani akarja, hanem törekszik azt megismerni és azzal együtt élni.

A termékenység ember létünk alapvető része, egyik legnagyobb értéke. Ez hozzátartozik az egész személyhez. A termékenység nem egyfajta – hol vágyott, hol pedig fenyegető – adottság, hanem egyértelműen feltétel nélküli ajándék.

Lehetőség, mely nem adatik természetszerűen mindenkinek. Isten ajándéka és Istentől való lehetőség. Nem ellenség, hanem szövetséges. A test nem egy külső tényező, amelyet kontrollálni kell, hanem a személy része.

Olyan ajándék és lehetőség, amely megismerhető. Ez jelenti a testi folyamatokkal való együttműködést. Ezek a folyamatok megfigyelhetők és megismerhetők. Nem nélkülözik akár az orvosi-módszertani jellegű tudást sem. És a házastársak e tudás birtokában együttműködhetnek, még inkább összehangolódnak egymással és a természetes folyamatokkal.

Ez persze jelent bizonyos mértékű önmegtartóztatást és közös döntést is. Ez nem sarlatárság, varázslás vagy babonáság, hanem a teremtettség rendjébe való belesimulás és azzal való együttműködés. Ez az élet, melyben áldás és egyben felelősség is a termékenység.

Élettárs vagy házastárs?

Vajon melyik az, amelyik igazán hiteles lehet egy férfi és egy nő együttélése szempontjából? Isten kijelentése világos ezzel kapcsolatban, mégis egyre kevesebb a házasság és egyre több az együttélés.

Itt igazából nem pusztán együttéléstről van szó. Nem lakótársak takarékosági okok miatt éllettér-közösségről beszélek, hanem két különböző nemű ember egymás iránti szeretetének, szerelmének természetes eredményéről: az életközösségről és arról, hogy lesznek ketten egygyé. Mert ettől boldogabbak, teljesebbnek érzik az életüket. Mert nem akarnak külön élni, mert együtt tudnak csak igazán élni.

ELKÖTELEZŐDÉS

Nem az érdekházasságokról, egymáshoz kényszerített párokról van szó, hanem az egymás mellett szabadon döntőkről. Miért határoznak egyesek úgy, hogy elég az élettársi kapcsolat, és miért természetes másoknak a házasság? Neveltetés, világáramlat, a többség véleménye, a környezet kényszere, rossz tapasztalat, félelem vagy meggyőződés miatt?

Mi tartja egyben a házasságokat sok nehézség folyamán is? Szubjektív vélemények szerint a szerelem. De a tények arról beszélnek, hogy sok esetben akkor is együtt maradnak a felek, amikor már szó sincs szerelemről, és akkor is elválhatnak útjaik, ha van köztük szerelem.

A kulcsszó ebben az esetben az elköteleződés. Az elköteleződés annak a valószínűségét fejezi ki, hogy egy személy kitartóan, tudatosan ragaszkodni fog valakihez, illetve valamihhez.

Egy párkapcsolatban ez azt jelenti, hogy valaki a nehézségek árán is ragaszkodni fog a választottjához. Egy kapcsolat fennmaradásának ez fontosabb jellemzője, mint mondjuk, a szerelem. Nem azért mondom mindezt, mert le szeretném becsülni a szerelem értékét. Sőt. Fontosnak, ajándéknak, nagyszerű dolognak tartom, de nem elég egy kapcsolat fenntartásához. Ehhez elköteleződés szükséges.

FENNTARTOTT EGYENSÚLY

Általánosságban ezt úgy lehetne meghatározni, mint érvek felsorolását. Azaz van egy igen és egy nem rubrika. Az illető számba veszi, mi az, ami a kapcsolat mellett, és mi az, ami ellene szól. Ha a mérleg pozitív irányba lendül, megmarad a kapcsolat.

Persze, mint már utaltam rá, ez nem kilengés, hanem biztos helyzet. A kapcsolat mellett szólhat például a szerelem, közös érdeklődés és elfoglaltságok, közös gyerek, kapcsolatba fektetett energia. Ellene szólhat a kapcsolat fenntartásának (anyagi, pszichológiai) költsége vagy más, alternatív kapcsolatok vonzó volta.

Ha az egyensúly hosszú távon felborul, akkor kerül veszélybe a kapcsolat. A párok sok mindent elkövetnek azért, hogy a kapcsolat megmaradjon, sőt megerősödjön. Ez is az elköteleződés.

Ha párkapcsolati elköteleződésről beszélünk, akkor nem csak házassági kapcsolatra gondolunk. Hiszen vannak jobban elkötelezett és kevésbé elkötelezett házaspárok, és ugyanúgy léteznek együtt élő, de egymásnak komolyan elkötelezett párok.

Persze olyannal is találkozunk, aki éppen a házasság elkerülésével igyekszik elkerülni a komoly elköteleződést. És azt, gondolom, mondanom sem kell, hogy mást jelent az elkötelezett kapcsolat egy gimnazista korú és egy negyvenes éveiben járó párnál. Az elköteleződésben mégis fontos lépcsőfok a házasság, hiszen egy lépéssel közelebb visz, elkötelezettebbé tesz a másik iránt.

MAGASABB SZINTEN

A házasság meglépése is jelezhet valamiféle elköteleződést. Ez is egy fontos szempont. Sokat segíthet, ha tudunk az elköteleződésre mint folyamatra is tekinteni. A folyamat

első foka a kapcsolat kezdeti szakasza. Az az időszak, amelyet euforikus helyzetnek is nevezhetnénk.

Az ember ilyenkor tele van várakozással, nagy energiákat szabadít fel annak érdekében, hogy megvalósítsa az új feladatot, jelen esetben azt, hogy a szerelem teljes lehessen. Ilyenkor a feladatok szépségei kerülnek előtérbe, a felmerülő nehézségek eltörpülnek. Sőt hajlamos a személy a nehézségeket valamiféle véletlennek gondolni, illetve a külső körülmények következményének. Ezért nem kell elsieltetnie a házasságot.

Aztán ez az euforikus állapot alábbhagy és a kiépített elköteleződés fenntartása válik fontos feladattá. A sokféle pozitív hatás, élmény mellett meg kell birkózni számos nehézséggel is. A személy ezeket már nem képes csupán átmeneti gondokként kezelni, így valamiféle stratégiát alakít ki arra, hogy ne szorongjon folyamatosan, illetve meg tudja oldani a gondjait.

A kezdeti állapotból, melyben a gondok csak átmenetinek voltak tulajdonítva, a nehézségek sok esetben hirtelen, váratlanul törnek a személy tudatába. Egyszerre csak eltörpülnek a pozitívumok, és a negatívumok kezdenek uralkodni.

Ami tegnap még jó volt, ma már hirtelen teljesen rosszá változik. Az már kevés és silány. De ettől még nem kell felszámolni az elköteleződést, és nem is szokták ezt tenni. Ekkor következik a mérlegelés és a megoldások keresése.

Árnyalt a kérdés, és annyi szempontról lehetne és kellene beszélni még. De egy biztos. A házasság az együttéléssel összehasonlítva abban is több, hogy megerősíti az egymáshoz tartozást. Az átgondolt és jó időben kimondott igen meghatározza és erősíti, biztosabbá teszi az elköteleződést. Biztosabbá teszi a bizonytalant.

Milyen a jó lelkipásztor?

„Őszinte, elfogadó, hiteles.” Több mint kétszáz ember mondta el véleményét, mit gondol, milyen a jó lelkész. A Magyar Református Egység napján a Debreceni Református Hittudományi Egyetem pavilonjában többek között arról kérdeztük az egység napjára látogatókat, hogy milyen tulajdonságokkal „kell” hogy rendelkezzenek a lelkipásztorok.

A legtöbben – húsz százaléka a válaszadóknak – az őszinteséget írták, utána szorososan – egy százalékkal lemaradva – az elfogadás áll, a dobogó képzeletbeli, harmadik helyére pedig a hitelesség került.

A LELKÉSZ „FESZÜLTÉGCSERÉT” VÉGEZ

Az „őszinteség”, „elfogadás” és „hitelesség” mögött a „példamutató”, „kedves” és „odafigyelő” jelzők is rajta voltak a listán. A valós és vélt elvárásokról, a megfelelésről Hajdúbabos fiatal lelkészével, az egyetem doktoranduszával beszélgettünk.

Czeglédi Péter Pál szerint ezeknek az elvárásoknak megfelelni alapvetően nem nehéz. „Az ember természetéhez ezek a jegyek alapvetően közel állnak. A gond inkább az, hogy az alaptermészetet számtalan külső tényező befolyásolja.

A lelkésztől nagyon egyenletes és kiszámítható érzelmi életet, reakciókat várnak el – holott a családom, egészségi állapotom, anyagi helyzetem és még számtalan tényező befolyásolja, hogyan reagálok egy helyzetre.”

A lelkész „feszültségcserét végez” – mondja. Az otthoni feszültséget viszi a gyülekezetbe, a gyülekezetben kapottat pedig haza. A hittudományi egyetem doktoranduszának a szerepe, amely megóvja életének mindkét területét, a hit és a sport. „Feltöltött lélekkel és »rommá« mozgatott testtel” az ember több feszültség átalakítására képes.

„IMÁDKOZVA ÉS IZZADVA”

A Hajdú-Bihar megyei településen mindenki kirakatban él – mondja a lelkipásztor. „Mindenki ismer mindenkit és mindenkiről véleménye van. Ez örök érvényű igazság.

Lelkészként ez azért nehéz, mert nagy a kísértés arra, hogy kirakatba tegyük magunkat és mindig a szebbik felünket mutassuk. Ennek a látszatnak a fenntartása fárasztó és veszélyes, mivel csalódásokhoz vezet.

Én igyekszem ugyanaz az ember lenni mindenütt. Czeglédi Péter Pál vagyok minden helyzetben, és nem próbálom meg a karakterem rossz tulajdonságait eltüntetni, illetve a jó tulajdonságait felerősíteni. Igyekszem egy lenni a falusiakkal. Így kevésbé csalódnak, és megértik azt is, hogy a hit nem csupán a szentek játékszere, hanem minden embernek öröme és vigasztalása” – vallja.

BIRKÓZNI ISTEN IGÉJÉVEL

A Debreceni Református Hittudományi Egyetemre idén húszan jelentkeztek lelkésznek. Az egyetem rektora felelősségről, a lelkészképzés megújulásáról és az alapvető emberi értékekről beszélt.

Kustár Zoltán szerint az, hogy többen jelentkeztek idén lelkész szakra, azt mutatja, hogy a hivatás továbbra is vonzó, az egység napján megfogalmazódott elvárások pedig fontos attitűdjei a lelkési hivatásnak. Ezek az elvárások azonban az utóbbi évtizedekben erősödtek fel.

„A rendszerváltás előtti korokban az emberek ahhoz voltak szokva, hogy egy megkérdőjelezhetetlen tekintélytől készen kapják az igazságokat. Ma a demokratikus világban természetes az igény, hogy egy közösség az értékeket megvitassa, illetve közösen fogalmazza meg, hogy aztán azzal azonosulni is tudjon. Isten igéjével kapcsolatban is igénylik, hogy mögé lássanak.

Természetesen vannak hitigazságok és etikai normák, amelyek megkérdőjelezhetetlenek, de a mai gyülekezetek igenis jobban igénylik, hogy a lelkész emberi arcát is lássák.

Nem egy gépies szöcső szerepét osztják a lelkészre, hanem olyan őszinte embert szeretnének látni, akiben szintén kétségek, gyötrelmek vannak, akinek magának is meg kell birkóznia az Isten igéjével. Látni akarják az emberek, hogy a lelkész is egy maguk közül, és akkor el tudják fogadni

azt, amit Isten nevében a számukra közvetít” – tette hozzá a rektor.

MENEDÉKKÉNT FELVETT JELMEZ

Arra a kérdésre, hogy mit tehet a teológia, hogy a végzett lelkészek még felkészültebbek legyenek, Kustár Zoltán azt válaszolta, hogy ezek az attitűdök nem tárgyi tudásra épülnek, szemben például azzal, hogy mit monda Biblia és hogyan válasszuk külön a Biblia szövegének a ránk gyakorolt első hatását a szerző szándékolt üzenetétől.

„Azt gondolom – mondta a rektor –, hogy az önismeret a legfontosabb, ami itt hasznára lehet a lelkész-jelöltjeinknek.”

„A jövő tanév kiemelt feladata lesz a lelkészképzés átgondolása. Ennek keretében mindenképpen szeretnénk kötelezővé tenni a leendő lelkészek számára az önismereti jellegű kurzusokat. Nagyon fontos ugyanis, hogy a lelkési tudjon önmagára reflektálni, önmaga lelki státuszával, gondoljaival, erősségeivel tisztába jöjjön.

Az őszinteség és a hitelesség elképzelhetetlen önismeret nélkül – mondta a rektor. – Ameddig valaki felvett jelmezként tekint a lelkési hivatásra, addig sem őszinte, sem hiteles nem lesz.

Kálvin János *Institúciójának* a kezdő gondolata is ez: »Ismerd meg Istent és ismerd meg önmagad« – zárta gondolatát az egyetem vezetője.

A keresztyén párkeresés tipikus buktatói

A nagy remények keresztyén párkeresőként nem alaptalanok, hiszen Isten valóban megáldhatja majd a kapcsolatot, de nem fog erőszakkal elhurcolni olyan helyekre, ahol ismerkedhetsz, nem fogja a nevedben randevúra hívni a kiszemeltet, sőt, meg sem szólítja helyetted őt. Könnyebb Istent hibáztatni vagy kérdőre vonni, mint belátni: többet is tehetnénk.

A „NAGY Ő”

Az Igazi gondolata nem kizárólag keresztyén körökben fedezhető fel, egy velejéig romantikus alkat Isten nélkül is gondolhatja, hogy egyetlen meghatározott személy van a világon, akivel ő boldog lehet, aki mellett kiteljesedik.

A hívő romantikusok számára tovább bonyolítja az egyismeretlenes egyenletet, hogy a Gondviselés könnyen félreérthető tanításával, Isten mindenhatóságával és mindentudásával kilyukadhatunk oda, hogy két ember – a szó legszorosabb értelmében – egymásnak van teremtve.

Ha teológiai megfontolások alapján közelítjük meg a kérdést, ne feledkezzünk meg arról a huncut tényről, hogy valamit előre eldönteni és előre tudni NAGYON nem ugyanaz.

Isten nem távirányítós autókat alkotott, hanem szabad akarattal ruházott fel minket. Igen, Ő tudja, kivel kötőd össze az életed, de nem döntötte el előre helyetted.

A párkeresés időszakában a „nagy ő” gondolata azért lehet veszélyes, mert leveszi az illető válláról a felelősséget. „Igen, ő vár rám valahol, eljön az ideje és találkozunk.” És most? Most még várunk. A sült galambra...

LÉTEZIK-E A „NAGY Ő”? IGEN IS MEG NEM IS

Azt gondolom, több olyan emberrel találkozunk életünk során, akivel boldogok lehetnénk. Hogy hányan vannak, az függ a személyiségünktől, kezdve azon át, mennyire kiterjedt az ismeretségi körünk, egészen odáig, hogy mikor és hová születtünk számos szemponttól. Ezek a személyek alkotják a „potenciális nagy ő” kategóriát.

Az lesz az Igazi, aki mellett te teljes emberként, nem csupán hirtelen feltörő érzésekre támaszkodva, hanem tudatosan igent

mondasz. Nem egy tökéletes férfi vagy nő felkutatása a cél.

Emberek vagyunk hibákkal, néha szájszaggal. A párkapcsolat kérdése, hogy a két fél alkalmas-e arra, hogy közösen járják az utat, hívőként; hogy együtt közelebb kerüljenek Istenhez, aki a beteljesülés és a boldogság forrása. Ennek a kiderítése, egymás megismerése időt vesz igénybe. A sült galamb tehát létezik, csak nem várni kell, hanem elkészíteni.

FOKOZATOK

Egy keresztyén a házastársát keresi. Ez jó kiindulópont. A probléma csak az, hogy ezt sokan feszültségforrásként élik meg. Akivel jársz, ha minden jól megy, egy nap a házastársad lehet, ám egy randevú még nem lánykérés.

Ha azért nem találkozol valakivel / nem hívod el, mert nem tudod elképzelni, hogy együtt élitek le az életeteket, a saját dolgod.

Az első néhány találkozás épp arra való, hogy megismerjétek egymást, hogy felmérjétek, lehet-e jövője a kapcsolatnak. Ha nem, akkor sincs semmi baj. Beszélgetél, vacsoráztál egy jót valakivel.

A kapcsolat fokozatainak figyelmen kívül hagyásával magunk alatt vágjuk a fát. Ne dimenzionáljuk túl az első randevút! Ha feszülten azon tanakodsz, tud-e főzni és hány gyereket akar, az kifejezetten rosszul is végződhet. Tehát lazíts, aztán megszervezed az esküvőt, ha majd eljutottál odáig. (777blog.hu)

Ha arra kérlek...

Ha arra kérlek, hogy hallgass meg, és te tanácsot adsz – nem teljesíted a kérésemet.

Ha arra kérlek, hogy hallgasd meg az érzéseim, és te elmagyarázod, hogy miért rossz, hogy úgy érzek, ahogy érzek, akkor rám tiportál.

Ha arra kérlek, hogy hallgass meg, és te úgy érzed, hogy valamit tenned kell, hogy a problémám megoldódjon, bocsáss meg, de én úgy érzem, hogy te süket vagy.

Nem kértem mást, csak hogy figyelj és hallgass meg. Nem kértem, hogy tanácsolj, sem hogy tegyél, nem kértem mást, csak hogy figyelj és hallgass meg.

Nem vagyok tehetetlen, csak gyöngye és elesett. Amikor teszel valamit helyettem, amit nekem kellene megtennem, csak megerősíted a gyengeségemet és a félelmemet.

De ha elfogadod, hogy úgy érzek, ahogy érzek, még ha ez az érzés számodra érthetetlen is, lehetővé teszed számomra, hogy megvizsgáljam, és értelmet adjak az értelmetlen-

nek. S ha ez megtörtént, a válasz világossá válik, tanácsra nincs szükség.

Talán ezért használ sok embernek az imádság. Mert Isten nem ad tanácsot, sem megoldást. Csak figyelj és hallgasd. A többit ránk bízta.

Tehát te is, kérlek, figyelj rám, és hallgass meg. És ha szólni akarsz, várj egy kicsit.

Akkor majd én is tudok rád figyelni. (Embortárs, 1. évf. 1. szám, 2003. április)

Az áhított csoda

Amikor két fiatal összeházasodik, általában rövid idő után gyermeket szeretne. Úgy lesz teljes a család, ha az Úr megáldja gyermekekkel. Így is történik ez a házaspárok túlnyomó többségénél, de van 15-20 százalék, aki néhány év után rájön, hogy valami gond van, mert a várt gyermek érkezése késik vagy el is marad.

Több év eredménytelen próbálkozás után általában felkeresnek egy szakembert, és következnek az okok feltárása. Néha szervi eredetű problémáról van szó, máskor néhány hónap alatt orvosolható gondról, de sok esetben semmilyen szervi okot nem találnak, mégis fel van borulva a hormonháztartás, és többévi kezelés, orvostól orvosig járás sem hoz eredményt, a sorozatos kudarc pedig egyre elkeseredettebbé teszi a párokat.

MI VAN A HÁTTÉRBE?

Mi lehet a háttérben ott, ahol semmilyen szervi rendellenesség nincs? Amikor a gyermek évek múltán sem jön, a hormonkezelések csak újabb problémát generálnak, és mikor kikezelték a bajt, kezelni kell a mellékhatásokat, és sikertelen próbálkozások után általában környezetváltozást javasolnak az orvosok. Miért?

Mert ki kell mondani: nem biztos, hogy a pár egyik tagja meddő, hanem lehet, hogy a kapcsolat az. Statisztikák számolnak be arról, hogy sok házaspár válik el, ha nem születik gyermek, és azt hozzák fel érvként, hogy a gyermekért való küzdelemben elhidegültek egymástól.

Én ezt teljesen másképp fogalmaznám meg. A küzdelem, a harc egy célért általában összekovácsol embereket, párokat, nem elválasztani szokott. Itt általában az történik, hogy a kapcsolat nem működik, és a nő szervezete a helyzetnek megfelelően reagál.

Ha stressz, bizonytalanság érzése van egy kapcsolatban, még ha nem mondják is ki, vagy nem néznek vele szembe, akkor is ott van tudat alatt. És ha egy kapcsolat bizonytalan, akkor a nő szervezete egészen egyszerűen nem engedi meg a teherbe esést.

Olyan hormonok aktiválódnak és szöknek a magasba, melyek megakadályozzák egy gyermek megfogását.

Ezt a nőgyógyászok tudják, és azt szokták javasolni, hogy a pár menjen szabadságra vagy változtasson környezetet, ne várja görcsösen a gyermeket.

AZÉRT EZ BONYOLULTABB

Hiszen amikor még nem tudták, hogy gond van valamilyen hormonszinttel, nem akartak görcsösen változtatni rajta, az a hormonhá-

tartás valami más miatt zavarodott össze. Egészen pontosan azok miatt a parancsok miatt, amelyeket a nő szervezete diktált nem tudatosan.

Emellett vannak olyan nők, akik tudat alatt félnak az anyaságtól. Lehet a párkapcsolat jó, de félnak anyává válni, félnak a felelősségtől. Valami trauma húzódik meg a félmük mögött, s ennek ugyanaz a következménye, mint fentebb: lehetetlenné válik a gyermek érkezése.

Sajnos ezt kevesen tudják, vagy kevesen ismerik be. És hiába nyaralás, környezetváltozás, akár költözés, gyakorlatilag semmi sem változik, hiszen nem szüntettük meg a háttérben húzódó okot.

Sokkal hatékonyabb lenne többéves hiábavaló kezelés után egy párterapeutát felkeresni és megtalálni a baj gyökerét, beismerni és elfogadni azt, hogy senki sem tette rájuk ezt a terhet, illetve a probléma oka és megoldása is bennük van.

NEM PÓTCSELEKVÉS

Minden esetben, ahol nem a gyermek hiánya volt a probléma, akár megszületik a gyermek, akár nem, egy idő után rájönnek, hogy a gondok valódi forrása a kapcsolatban rejlik, csak ha megszületik a várva várt gyermek, évekre eltolódik a probléma, mert van mivel foglalkozni: ott van a gyermek.

Ahol nem születik meg évek múlva sem, ott a probléma hamarabb felszínre bukkan, és akár el is válhatnak útjaik, amit persze ráfoghatnak arra, hogy azért maradtak el, mert nem született közös gyerek.

KI A HIBÁS?

A Zsoltárok könyve 127. fejezetében írja: „Bizony az Úr ajándéka a gyermek, az anyaméh gyümölcse jutalom.” Nehéz szembesülni azzal, hogy nem jár a jutalom, nincs elérhető távolságban az ajándék. Számkivetettnek és kitaszítottnak érzi magát az a nő, aki képtelen szülni, miközben mindenki másnak sikerül.

Megkérdőjelezi női mivoltát, nőiességét, és kisebbségi komplexusa lesz egy idő után, mert úgy érzi, hogy ő sokkal kevesebbet ér, mint gyermeket szülő, nevelő nőitársai. Kerüli az anyák társaságát, ahol a fő téma a gyermeknevelés. Miközben azt hiszik, felvág, belül szenved.

És míg önmagát marcangolja, a valós gond nem kerül felszínre, hiszen kimondva-kimondatlanul a házastárs is őt hibáztatja, miközben a mélyben félelmek, traumák, szorongások, kicsinyhitűségek húzódnak meg.

A szembenézés és a szüntelen imádkozás meghozhatja az eredményt. Ha nyitott szemmel járunk, előbb-utóbb észrevesszük a problémát, ami minden mögött van, mert idővel akkorára nő, hogy nem lehet elmenni mellette.

Sok példa van arra, hogy akár tíz év után is, amikor már senki sem hitte, megjött gyermekáldás, vagy meddőségi diagnózissal élő nő szült egy új kapcsolatban. Mert a meddőség sokszor csupán tünet.

Isten adjon bölcsességet azoknak, akik ezzel küzdenek, hogy meg tudják oldani valódi gondjaikat!

„Egy meghíusult abortusz áldozata vagyok”

Cristiano Ronaldo a világ labdarúgásának egyik legnagyobb csillaga: ötszörös aranylabdás, a Facebookon több mint 120 millióan követik, napjaink egyik ikonikus sztárja. De Cristiano Ronaldónak van egy sokkal kevésbé ismert története is: egy meghíusult abortusz áldozata volt a most már mindenki által körülrajongott labdarúgó.

MINDEN MÁS LETT

Édesanyja, Dolores Aveiro önéletrajzi könyvében, az *Anyai bátorságban* (*Madre coraje*) bevallotta, hogy a sztár focista „nem kívánt gyermek” volt, és Dolores arra kérte orvosait, hogy végezzenek rajta abortuszt. Az orvosok azonban megtagadták kérését, így a nő megkísérelte házi módszerekkel elhajtani magzatát. Könyvében azt írja, hogy forralt fekete sört ivott és addig futott, amíg azt érezte, hogy mindjárt összeesik.

Persze ma már teljesen máshogy gondolkodik fiáról, akit akkor is ugyanígy szeretne, ha nem lenne százmilliók által ünnepezt sztár: „Cristianónak köszönhetek mindent, amim van” – vallja most már Dolores Aveiro.

Idővel Ronaldo is megtudta, hogy édesanyja véget akart vetni az életének még a méhében, de csak a focista tudná megmondani, hogy valójában mennyire érintette meg ez a dolog.

Édesanyja szerint Ronaldo ezzel kapcsolatban csak viccelni szokott: „Figyelj, anya, akkoriban el akartál vetetni, most pedig én tartom el a családot.”

Nem Ronaldo édesanyja az egyetlen nő, aki megbánta, hogy az abortusz mellett döntött. Szerencsére újabb és újabb eljárások vannak már arra is, ha valaki azonnal megfontolja magát és mégis szeretné megmenteni gyermekének életét.

SÜRGŐSSÉGI VISSZAFORDÍTÓ

Autumn Barnes, miután bevette az RU-486 nevű abortusztabletták közül az elsőt, úgy döntött, hogy mégis meg akarja tartani a gyermekét. Hála az égnek dr. Matt Harrison létrehozta a „sürgősségi abortusz-visszafordító tablettá felszerelést”, és progeszteront adott a nőnek azért, hogy visszafordítsa az abortusztabletta hatását. Az eljárás sikeres volt, így Barnes egészséges kisfiúnak adhatott életet.

LEHET MÁSODIK ESÉLY

Azok a nők, akik már terhességük második harmadában vannak és az ún. „tágítás és kiürítés” típusú abortusz mellett döntenek, szintén megállíthatják a folyamatot, bízva ezzel egy második esélyben.

Egy ilyen nő egyszer megszólított egy életpárti aktivistát egy abortuszklinika előtt és elmondta neki, hogy meg szeretné állítani a háromnapos procedurát, amelyet már elkezdett.

Elmesélte, hogy a barátja erőltette rá a terhességmegszakítást. Az aktivista elkísérte a nőt egy olyan klinikára, ahol az orvosok vissza tudták fordítani a folyamatot.

ISTEN AKAR!

Az, hogy valakit a „nem kívánatos” kifejezéssel illetnek, még ha az egyik szülő teszi is, semmit nem mond el egy élet értékéről. Lehet, hogy az édesanyja nem akarta Ronaldót, ma mégis számtalan ember „akarja” őt, beleértve az elkötelezett rajongóit, akik mindenható követik, amolyan Beatles stílusban. Természetesen nagyon is „akarja” őt a kisfia, és ugyanaz az édesanyja is, aki egyszer az gondolta, hogy el kell őt vetetnie.

„Én a legjobbnak születtem. Az életemet is így élem” – mondja az a sztár, aki sohasem születhetett volna meg, ha az orvosok elvégzik az édesanyja által annyira kívánt abortuszt. De jó, hogy nem tették! (*Live Action*, fordította: Gedeon Anna)

Ha elengedsz, megtarthatasz!

Keresem a családom... mert fontos, mert szükséges kötődni valahova, mert ez ad erőt és biztos pontot a sokféle bizonytalanságban.

Az örökbe fogadott gyerekek kamaszkorukban szinte kivétel nélkül elkezdik keresni szüleiket, igazi családjukat, mert kíváncsiak. Mert el szeretnék oszlatni a származásukkal kapcsolatos titkokat, kérdéseket, talányokat. Mert amíg nem ismerik a gyökereiket, addig mintha a semmiben, a levegőben lógnának.

Sokan mondják, hogy mindenáron, még ha csalódnak fognak is, meg akarják ismerni a szüleiket. Nem azért, mert rögtön velük akarnak élni, hanem hogy végre legyen már vége az ezzel kapcsolatos „tudatlanságnak”.

Ez természetes igény, ezért nem szabad megijeszte, féltékeny tege az örökbe fogadó szülőket.

Tudnunk kell, hogy a nyílt örökbeadás teljes és végleges lemondással jár. Ez azt is jelenti, hogy a biológiai szülő nem keresheti

a gyerekét, de érdeklődhet felőle a gyámnál, a hivatalnál. A gyerek keresheti a szülőt, és a gyerek részéről kezdeményezett esetleges találkozás felvetésével kapcsolatban a szülő dönthet úgy, hogy vállalja, illetve nem vállalja a „szembesítést”.

CÉLRAVEZETŐ ÖSZINTESÉG

Sok esetben aggódnak az örökbeadók, hogy gyerekük nem érti meg szempontjaikat, ezért sok találkozás indul nehezen vagy egész egyszerűen meg sem történik. A gyerekek elképzeli édesanyjukat: mosolygós, kedves, szép... és aztán eszükbe jut: mi van, ha mégsem ilyen, sőt?

Előfordul, hogy a vér szerinti anya érvei valóság és meggyőzőek, s a találkozás nyomán érdekes kapcsolat kezdődik: ismerkedés egy idegennel, aki a biológiai szülő szerepét töltötte be.

„Anyá, apa, nem akarok elköltözni és nem akarom felrúgni az eddigi életemet. Ti vagytok a szüleim. Elég, hogy tudok róla, és már nem csak a képzeletemben él” – vallja egy csecsemőkorától örökbe fogadott gyerek a szüleinek.

Nem jó megoldás a titkolózás. A gyerek úgyis megtudja az örökbe fogadás tényét, és jobb, ha a szüleitől értesül róla. Így nagyobb az esély arra, hogy bizalommal kérdez és elmondja kétségeit.

Nem jó a titkolózás, hiszen ha valahogyan megtudja a gyerek, a felnőtté vált ifjú az igazat, akkor a becsapottság érzése minden addigi szeretetet és gondoskodást, melyet szüleitől kapott, semmissé tehet. A megfelelő időben alkalmazott őszinteség és nyíltság a helyes. Ez nem csak örökbe fogadásnál alapozza meg örökre a családi, emberi kapcsolatokat.

Kisrégiós presbitertalálkozó és -képzés

Immár huszonöt éve rendeznek a Hegyközben presbitertalálkozót és presbiterképzést a régióhoz tartozó református egyházközségek presbiterei.

A kibővített hegyközi kisrégiós presbitertalálkozót és -képzést idén a hegyközszáldobágyi református templomban tartották meg szombaton, 2019. május 25-én.

Jelen voltak nyolc egyházközség képviselői, lelkipásztorok, főgondnokok, gondnokok, presbiterek, hogy az áhítat és előadások után beszámolhassanak egymásnak az elmúlt egy évben történetekről.

Találkoztak, hogy javaslatokat, megoldásokat terjesszenek a jelenlévők elé a gyülekezetünk, református közösségeink építésével kapcsolatban.

A JÓRA TÖREKEDNI MINDEN HELYZETBEN

A nyitó áhítatot Kelemen István, a Hegyközszáldobágyi Református Egyházközség lelkipásztora tartotta, igemagyarázatát az 1Tesz-sz 5,15 verseire alapozta: „Hiszen valameny-

nyien a világosság és a nappal fiai vagytok, nem vagyunk az éjszakáé, sem a sötétségé, vigyázzatok, hogy senki se fizessen a rosszért rosszal, hanem törekedjetez mindenkor a jóra egymás iránt és mindenki iránt.”

Az áhítat után elsőként a házigazda lelkipásztor köszöntötte a jelen lévő presbitereket, majd a Bihari Református Egyházmege esperese, Dénes István Lukács lelkipásztor biztató szavai következtek, és Garnai Sándor, az egyházmege főgondnoka, a Presbiteri Szövetség alelnöke osztotta meg gondolatait a presbitertalálkozó résztvevőivel.

A köszöntőbeszédok után a számbavételt a Bihari Református Egyházmege Presbiter Szövetségének jegyzője tartotta meg, majd egy Reményik Sándor-verset hallhattunk Lovas Andrea hegyközszáldobágyi presbiter tolmácsolásában.

„MINÉL JOBBAN SZERETNI A MIENKET”

Rövid szünet után egy nagyon érdekes előadásnak lehettünk részesei: Kelemen István lelkipásztor *Épített mennyország – a keresz-*

tyén templom mint liturgikus tér címmel érkezett. Más felekezetek templomaival ismerkedtünk és azok tagjaival, „(...) hiszen minél jobban megismerjük, annál jobban fogjuk szeretni a mienket” – hangsúlyozta a lelkipásztor.

BESZÁMOLÓK ÉS TERVEK

Végezetül az egyházközségek lelkipásztorainak, gondnokainak beszámolóit hallhattuk az elmúlt egy év megvalósításairól, idei terveikről, okulva egymás példáin.

A presbitertalálkozón a hegyközcsatári gyülekezet presbiterei és lelkipásztora bejelentették, hogy a jövő év tavaszi presbitertalálkozót ők szeretnék megszervezni, a hegyközcsatáriak pedig megerősítették, hogy az idén őszi találkozó és képzés házigazdái ők lesznek.

A többórás együttlét szeretetvendégséggel ért véget, a jelenlévők beszélgettek, ismerkedtek, barátkoztak, hiszen minden hasonló öszsejövétel közösségformáló és közösségépítő.

TÓTH ZSIGMOND BÉLA

Konfirmációs találkozót tartottak Csatárban

A 25, 50, 60 és 70 éve konfirmáltak találkoztak pünkösdvasárnap délelőtt a hegyközcsatári református templomban.

Vasárnap, 2019. június 9-én reggel kettős ünnepre hívogatták a híveket a hegyközcsatári református templom harangjai.

A LÉLEK EREJE

A keresztyén egyház születésnapját jelentő pünkösöd történéseit megörökítő Újszövetség részletesen leírja, miként szállt le azon a napon a Jézus Krisztus által mennybemenetele előtt megígért Szentlélek a tanítványokra. A Szentlélek kiáradt az apostolokra, betöltötte őket megvilágosító, lelkesítő, szeretetet sugárzó kegyelmével, hogy képessé váljanak Jézus Krisztus missziós parancsának teljesítésére, és ők különféle nyelveken kezdtek beszélni.

Péter apostol prédikálásának hatására sokan megtértek, belőlük alakult meg az első keresztyén gyülekezet, a jeruzsálemi ősegyház.

ELŐDÖK ÉS UTÓDOK

Másrészt több évtizeddel ezelőtt konfirmáltak találkoztak, azok, akik 25, 50, 60, 70 évvel ezelőtt ennek az ősi templomnak a falai között, a gyülekezet és a presbitérium előtt

sikeresen számot adtak hitbeli jártasságukról, és ezáltal a hegyközcsatári gyülekezet új, úrvacsorával élő tagjaivá válhattak.

Miklós Csaba Péter igemagyarázatában a Szentlélek eljövételéről és az ősegyház megalkulásáról prédikált, s emellett a konfirmáció fontosságát is kiemelte.

Az úrvacsoravételt a frissen konfirmáltak kezdték, majd névsorolvasás következett, s a 25, 50, 60, 70 éve konfirmáltak állhattak az úrasztala köré, hogy a szent jegyekkel ünnepélyesen is megpecsételjék Jézushoz való tartozásukat.

Az idén jubiláló konfirmáltak több évtizeddel ezelőtt ünnepi ruhában, jól felkészülve, de izgatottan tettek bizonyosságot hitükről. Ma ugyanazt az izgalmat, örömet élték át, a találkozás örömet, hiszen ki helyből, ki távolabbról érkezett erre az ünnepségre, hogy felidézze emlékeit, azt, amikor közösen énekeltek: „Vallást tettünk szent hitünkről...”, hogy feltöltődjenek a Szentlélek erejével, megerősödjenek a hitben és közös úrvacsoravétellel megpecsételjék azt.

EGYMÁSSAL EGYETÉRTÉSBEN

Voltak, akik nem jöhettek el, ki betegség, ki pedig idős kora és a nagy távolság miatt, és voltak, akik azért nem lehettek közöttünk, mert a Teremtő magához szólította őket. A megjelentek társaikra és egy-

kori lelkipásztoraikra egyperces csenddel és a templom harangjainak összecsendítésével emlékeztek.

Mindenki egy emléklapot kapott ez alkalomból. Az egyházközség főgondnoka, Tóth Zsigmond nyújtotta át ünnepi megemlékező beszéd kíséretében. Pál apostol Rómabeliekhez írt levelének 12,15-18 verseit idézte: „Örüljetez az örülőkkel, sírjatek a sírókkal. Egymással egyetértésben legyetez, ne legyetez nagyratörők, hanem az alázasakhoz tartásatek magotatek. Ne legyetez bölcsék önmagotatek szerint. Ne fizessetez senkinek rosszal a rosszért. Arra legyetez gondotatek, ami minden ember szemében jó. Ha lehetséges, amennyire tőletek telik, éljetez minden emberrel békességekben” – hangzotatek a főgondnok intó szavai.

JÓLLAKVA HÁLÁVAL ÉS SZERETETTEL

Az ünnepi együttlétet még színesebbé tette a hegyközcsatári Nagy Géza Református Énekkar és a hegyközcsatári vallásórás gyerekek együttesének szolgálata Miklós Spurigán Zoltán karvezető irányításával, valamint a Keresztyén Ifjak hálaadó és dicsőítő énekszolgálata.

Amíg zárásként még egy csoportkép készült az ünnepektekkel, a gyülekezet házban már terített asztal várta a vendégeket.

TÓTH ZSIGMOND

Megálló vagy végállomás?

Az ismeretüket, hitüket megerősítő fiatalok számára a konfirmáció gyakran a folyamat végét jelenti, így sokan elhagyják gyülekezetüket. Hogyan segíthetünk abban, hogy a konfirmandusok egyházunk valódi tagjaivá váljanak?

A konfirmáció a protestáns felekezetek meghatározó gyülekezeti eseménye, amikor idősebb gyermekek vagy felnőttek a közösség előtt tanúbizonyságot tesznek a keresztyén hitről szerzett ismeretükről.

A szó a latin *confirmatió*ból ered, amely *megerősítést* jelent. Az ekkor mondott fogalom által a konfirmáltak hivatalosan is az egyház tagjaivá válnak és részt vehetnek az úrvacsorai közösségekben.

A konfirmációt rendszerint pünkösdvásárnap vagy egy héttel előtte tartják, azonban időpontja tájegységenként, helyi szokásoktól függően változik, van, ahol virágvasárnapra esik e jeles esemény.

A felkészítési időszak tartama szintén változó, általában egy-két tanévet tesz ki, a gyermekek esetében ez az általános iskola hetedik és nyolcadik éve esik. Számos gyülekezetben a tizenhárom-tizenévesek konfirmálnak nyolcadik osztály végén, pünkösdkor. Számuk minden közösségben és minden évben más és más.

Előfordul, hogy több mint ötvenen konfirmálnak egy évben, kisebb, kevésbé tradicionális gyülekezetben ez a szám „csupán” egy-két fő is lehet.

A konfirmáció általában családi esemény, ilyenkor rendszerint megtelnek a templomok, a konfirmált fiatalok ekkor vesznek először úrvacsorát, ezt sokszor szüleikkel együtt teszik.

TÍZBŐL KILENC

A május 8-án tartott *Együtt a hit útján – gyülekezetpedagógiai konferencia* egyik nyitott szekciójában azt vizsgálták, mit jelent a konfirmáció a gyülekezeti integráció tükrében, milyen tendenciákat figyelhetünk meg társadalmunkban, szolgálóként, lelkészként, gyülekezeti tagként hogyan viszonyulunk a konfirmandusokhoz és a konfirmációhoz.

Az itt elhangzott közös beszélgetések alapján általánosságban elmondható, hogy tíz konfirmáltból kilenc nem marad meg az adott gyülekezetben.

A gyermekek közül sokan úgy élik meg, hogy a nyolcadik osztály vége korszakzárás, az általános iskolai évek lezárását jelenti, ennek része a konfirmáció, amely nem egy folyamat kezdetét, hanem végét jelenti.

A konfirmáció eredetileg ennek éppen ellenkezője, hiszen a fogadalmat tett fiatal egy nagyobb közösség, a keresztyén gyülekezet és egyház szerves részévé, hivatalos tagjává válik, aki jelen van és lesz a közösség életében.

A több évszázados hagyomány, amely szerint a gyermek *lekonfirmál*, korunkban eltűnőfélben van, a felnövekvő generációk számára már nem természetes, hogy gyermekük konfirmáljon, akkor sem, ha ezt a szülők annak idején, a kereszteléskor megfogadták.

A szülők közül sokan nem aktív tagjai annak a gyülekezetnek, ahol gyermekük fogadalmat tesz, így a gyermekek nem látnak mintát a gyülekezeti tagságra, és a hitgyakorlásra sem.

Ezek a tényezők együttesen nehezítik meg, hogy a konfirmált fiatalok valóban egyházunk tagjaivá váljanak.

GENERÁCIÓS KÜLÖNSÉGEK

A nehezítő körülmények azonban nem mérülnek ki a családi háttérben, az életkorban és a személyes hit kérdésében. Számos gyülekezetben nem működik ifjúsági közösség, amely korosztályban a legközelebb áll a konfirmáltakhoz és kaput nyithat a nagyobb, korban idősebb gyülekezetbe.

Túl ezen, az idősebb generációk nem tudnak vagy nem akarnak nyitni a tizenéves fiatalok irányába, akik számára szintén nehézséget okoz náluk jóval idősebb emberekhez közösségi szinten kapcsolódni. Hazánk belső és külső migrációja, az elköltözések miatt sok helyen eleve nem lehetséges, hogy a konfirmáltak integrálódjanak a helyi gyülekezetbe, mert olykor az egész család elhagyja az adott települést.

EGY LEHETSÉGES ÚT

Az ifjúsági közösség (ifi) az egyik legeredményesebb integrációs helye lehet a konfirmáltaknak. Vannak gyülekezetek, ahol a konfirmáció után válhat valaki a helyi ifi tagjává, máshol már a konfirmandusok is az ifi tagjai, egy közösségben vannak az idősebb, általában középiskolás korosztályú fiatalokkal.

Ez utóbbi esetben a tizenhárom-tizenéves kamaszok nem élik meg olyan erősen a korszakzárást és ennek részeként a konfirmációt mint valaminek a végét, mint azok, akik nem tagjai az adott gyülekezetnek vagy az ifinek.

Közismert, hogy a kamaszok számára kulcskérdéssé válik az ún. *vonatkoztatási csoport*, az a saját korosztályú közeg, amelyhez tartozva erősödik és formálódik az identitásuk. Az ifi és így a gyülekezet tagjaként a konfirmandusok előtt egyre természetesebbé válhat, hogy keresztyén közösséghez tartoznak, ahol megélhetik a saját kamaszkorukat.

BIZTONSÁGOS TÉRBE, SZOLGÁLATOT VÁLLALVA

Hogy ez megvalósuljon, az ifinek és a gyülekezetnek biztonságos térré kell válnia, amely megérti, elfogadja, direkt és indirekt neveli a konfirmandusokat, ezt szeretettel, türelemmel és nem ítélkezve teszi.

A tizenhárom-tizenévesek zárkóztak, gyerekesnek tűnhetnek, de nagyon hálásak a figyelemért, az elfogadásért, azért, ha nem lekezelően kommunikálnak velük.

A konfirmálni készülő családja missziós terület, a gyülekezet és a lelkész számára fontos célállomás, hogy a szülők megismerjék a gyülekezetet, és ne legyen idegen számukra az egyház, a keresztyén hit.

A valódi integráció során a konfirmandusok megismerik ezt a hitet, látják: a körülöttük lévő fiatalok ismerik, megélik és gyakorolják keresztyén hitüket és ezt közösségben teszik.

Mind egyénileg, mind közösségileg fontos, hogy a fiatalok konfirmáció előtt és után, az ifiben és később már idősebb gyülekezeti tagként szolgálatot vállaljanak a gyülekezetben. Ez a szolgálat lehet egyszeri alkalom, de alapvetően rendszeresnek, állandónak kell lennie.

A tizenévesek így felelősséget kapnak, amely megtisztelheti őket, már nem egyénileg, hanem közösségben kapcsolódhatnak a gyülekezetbe.

Számukra a konfirmáció már nem végállomás, hanem megálló, egy bizonyos folyamat része lehet, amelyben valódi, szerves részévé, tagjaivá válnak a keresztyén egyháznak.

Református templomot foglaltak el Iránban

Fegyverrel elfoglaltak egy református keresztyén templomot Iránban, a keresztet is leszakították az épületről.

Május 9. sötét nap az iráni keresztyénség történetében. Azon a csütörtökön egy körülbelül 50 fős kormányzati csoport megtámadta a tebrizi asszír presbiteriánus gyülekezet ingatlanát. A híradások szerint lecsérték a záradakat valamennyi ajtón, kamerákat szereltek fel, és arról tájékoztatták a gondnokot, hogy a keresztyéneknek el kell hagyniuk az épületet. Felmásztak a tetőre is, ahol eltávolították, majd összetörték a templom keresztjét.

„A kereszt számunkra hitünk szent jelképe. Azt látni, hogy lerombolják azt, sok idős egyháztagunk számára a reménység elvesztését jelentette” – számolnak be az őket ért legutóbbi atrocitásokról az Iráni Református Diaszpóra Egyház Zsinatának lelkészei. Azt mondják, az Irán területén már kétezer éve jelen lévő békés keresztyén közösséget sújtó fenyegetés súlyosabbá vált, mint valaha. Sokuknak azonban barátai elvesztése sem túl nagy ár azért, hogy személyes és élő kapcsolatban legyenek a Megváltóval.

„Minden korábbinál elhagyatottabbnak érezzük magunkat” – írják az Iráni Református Diaszpóra Egyház Zsinata alapító bizottságának tagjai, akik attól félnék, hogy támadóik teljes megsemmisítésükre törnek, és a következő célpontjuk a Szent Péter presbiteriánus gyülekezet, valamint a teheráni zsinati központ lesz.

„Alázattal, mély fájdalommal és könnyek között fordulunk hozzátok. Bárcsak mélyen megérintené szíveteket kérésünk és imádságra és cselekvésre indítana Titeket!” – szólítják meg nemzetközi partnereiket, így minket is.

A keresztyének üldözése kapcsán a Református Egyházak Világközössége is felemelte a hangját és egyeztetett az Egyházak Világtanácsával is. A Magyarországi Református Egyház vezetői együttérzésüket fejezték ki az iráni református közösséggel és támogatásukról biztosították képviselőiket. (reformatus.hu)

Az vagy, amit megeszel!

Riasztó jelentés látott napvilágot: ételünkkel és italainkkal átlagosan nem kevesebb, mint 2000 apró műanyag darabot fogyasztunk el minden héten. Ez havonta körülbelül 21, évente pedig több mint 250 gramm műanyagot jelent. Egészen konkrétan: hetente megesszünk egy bankkártyányi műanyagot.

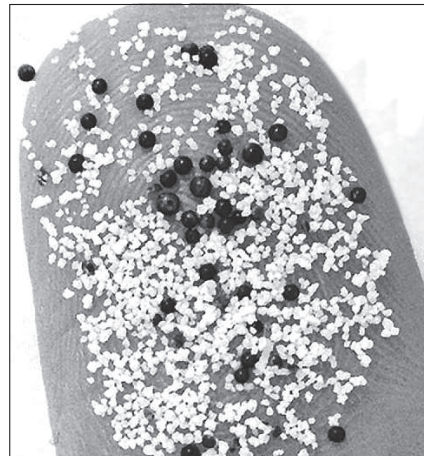
Figyelj oda arra, hogy mi kerül a tányérodra és poharadba! Napjainkban nagyon sokszor hallható ez a táplálkozástudatosságra figyelmeztető mondat. Gondosan válogasd meg, hol és mit vásárolsz!

Hasznos tanácsok ezek, valóban. Ki-ki életmódjától, pénztárcájától függően több-kevesbé követi is őket. Jól jövedelmező vállalkozások nőttek ki abból az igényből, hogy egyre inkább oda kell figyelniük arra, mivel is tápláljuk magunkat.

Nyilván jó, ha figyelünk étkezési szokásainkra. Ha törődünk magunkkal és családtagjainkkal. Ha tudatosabbak vagyunk vásárláskor, fogyasztáskor egyaránt.

De mennyire lehetünk azok?

Sajnos, nem igaz, hogy minden ártalmatlan, káros dologtól távol tudjuk tartani magunkat. Ha dönthetnénk, választhatnánk, egészen biztos, hogy egyikünk sem tenne a tányéjára hetente egy bankkártyát, azzal a felkiáltással, hogy ropogtassunk belőle minden nap egy kicsit. Mégis ezt tesszük.

Megdöbbenő ezen a tényen túl az is, hogy az ún. mikroműanyagok elsősorban az elfogyasztott ivóvízzel kerülnek szervezetünkbe. Nem kivétel ez alól a palackozott víz sem.

Mit lehet tenni? Hogyan lehet megállítani önmagunk mérgezését? A műanyag problémaköre korunk egyik legnagyobb környezeti kihívása – halljuk egyre több helyről. Felmérésekkel, vizsgálatokkal alátámasztva.

A megoldáshoz mindenkire szükség lenne. Azokra is, akik gyártják a műanyagot, és azokra is, akik használják.

Mint olyan sokszor, most is tudjuk, mi lenne a megoldás. Ami jó, helyes, ami csökkenti a veszélyeztetettség mértékét. Csak valahogy mindig megállunk annál a pontnál, amelyiknél a tettek következzenek. Mert gyökeres, alapvető változtatásra lenne szükség. Hogy ne legyünk telhetetlenek és pazarlók: hogy igazán éljünk. Ismerve az emberi természetet, erre a legkevésbé hajlandó. Egyéni és közösségi szinten is. Mi mégis megpróbálhatnánk. (repsz.hu)

Fricska

Egy lelkes nagyon kíváncsi volt a menny és a pokol közötti különbségre. Szinte-szinte belepesztult kíváncsiságába. Ekkor a Jóisten egy angyalt küldött, hogy kísérje el őt előbb a pokolba. Itt egy hatalmas teremben terített asztalnál ültek a lelkek. De kezük helyén kanalak voltak, s ezekkel a kanalakkal nem tudtak enni, mert a kanalak hosszúsága miatt nem

érték el a saját szájukat. Ez volt a szenvedés: egyszerű étek mellett éheztek-szomjaztak. Aztán a mennybe is fölröppentek. Itt is hatalmas terem. A lelkek itt is gazdagon terített asztalnál ültek, s itt is kanalak voltak a kezek helyén. De ezek a lelkek már nem éheztek, hanem elégedettek és boldogok voltak, mert a mennyben egymást táplálták az emberek.

HARANGSZÓ

A Királyhágómelléki Református Egyházkerület gyülekezeti lapja
ISSN 1221-0323

www.facebook.com/harangszo

Felelős szerkesztő: Ghittea-Szabó József Levente. Hírszerkesztő: Tokár Sándor. Tördelőszerkesztő: Petrikó Ildikó. Korrektor: Megyesi Antónia. Szerkesztőbizottság: Békefy Lajos, Fábian Tibor, Tokár Sándor, Tötös Beata, Visky István, Wagner Erik.

Szerkesztőség: BH-410202 Nagyvárad, Sulyok István u. 9. sz. Tel.: 0726242824, 0259435386. E-mail: harangszo.ujtag@gmail.com

Honlap: www.krek.ro, www.facebook.com/harangszo, www.harangszoujsag.wordpress.com.

Készült a Királyhágómelléki Református Egyházkerület Szenci Kertész Abraham Nyomdájában. Felelős vezető: Wagner Erik.

A lap terjesztése a lelkesi hivataloknál történik. A szerkesztőség fenntartja magának a jogot, hogy a beérkező irásokat rövidített és szerkesztett formában közölje. Meg nem rendelt kéziratokat nem őrzünk meg és nem küldünk vissza.